Inhoudsopgave

Voorwoord

De Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) heeft hierbij de eer haar jaarverslag 1993 aan de Voorzitter van de Staten aan te bieden.

Ook in dit jaarverslag is getracht aan alle ministeries aandacht te besteden. Evenals in 1992 heeft de ARA ook in 1993 een keuze moeten maken tussen de diensten ressorterende onder de verschillende ministeries. Immers de ARA is wegens haar beperkte personeelsbezetting, die in 1993 nog verder is ingekrompen ten gevolge van het verstrekken van een studie-opdracht aan één van haar controlemedewerksters, niet in staat alle diensten te onderzoeken en hierover te rapporteren. Vanwege het personeelstekort is het de ARA ook niet gelukt bepaalde onderwerpen (o.a. garanties/geldleningen) uit te diepen.

Ook in 1993 heeft de ARA bij diverse gelegenheden gepleit voor een versterking van haar positie als onafhankelijk controle-orgaan. Naast de benoeming van plaatsvervangende leden van het College, hetgeen in 1993 zijn beslag heeft gekregen, zou de ARA willen beschikken over haar budget en een eigen personeelsbeleid willen voeren, teneinde slagvaardiger te kunnen optreden.
Onder paragraaf 1.2 zal aan de personeelsproblematiek aandacht worden besteed.

In 1993 heeft de ARA naast het jaarverslag 1992 het rapport uitgebracht inzake het onderzoek bij Aruba Tourism Authority. Een samenvatting van de door de ARA verrichte werkzaamheden wordt onder paragraaf 1.5 gegeven.

Het concept-jaarverslag 1993 is op 31 maart 1994 ter becommentariëring aangeboden aan de Ministers met het verzoek het commentaar vóór 31 mei aan de ARA te doen toekomen. Naderhand is door de ARA nog twee weken respijt gegeven aan de Ministers voor het geven van een reactie.

De reacties die uiterlijk 6 juli jl. zijn ontvangen, zijn -al dan niet gevolgd door een weerwoord van de ARA- verwerkt in het jaarverslag.

Aruba, 7 juli 1994

ALGEMENE REKENKAMER ARUBA.

H.Th. Lopez,
Voorzitter.

Drs. E.M. de Cuba, R.A.,
Secretaris.

1. Algemeen

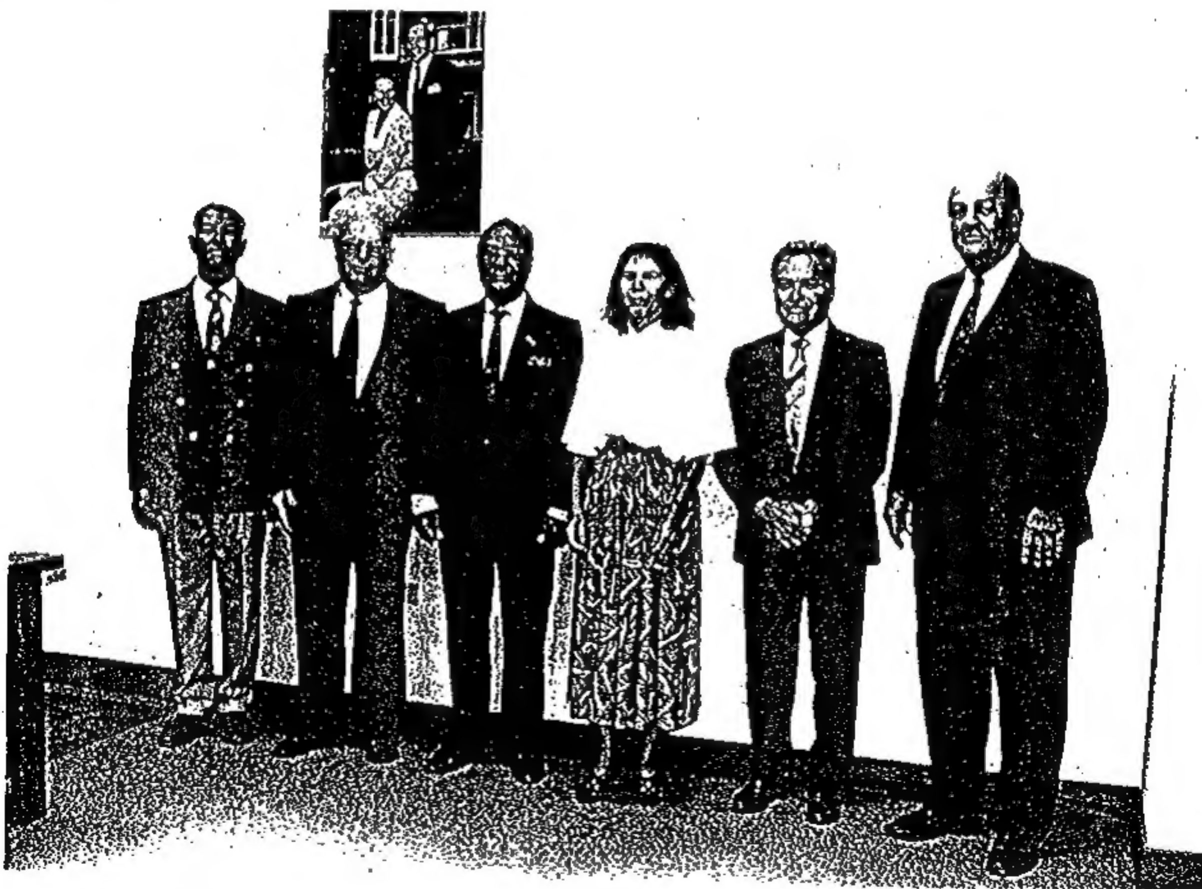
1.1 COLLEGE

Het College, dat tot 8 november 1993 bestond uit drie leden waaronder de voorzitter, is per die datum met twee plaatsvervangende leden aangevuld. Per 31 december 1993 bestond het College dan ook uit drie leden en twee plaatsvervangende leden. De samenstelling van de leden is ongewijzigd gebleven en is derhalve als volgt:

- dhr. H.Th. Lopez, voorzitter;
- dhr. P.A. Croes, lid;
- dhr. N.E. Henriquez, lid.

Als plaatsvervangende leden zijn benoemd:

- dhr. R.F.R. Harms;
- Mr. H.O. Toppenberg.

Afb. 2: Het College van de ARA nà benoeming van plv. leden. Van links naar rechts: Mr. H.O. Toppenberg (plv. lid); N.E. Henriquez (lid); H.Th. Lopez (voorzitter); Drs. E.M. de Cuba RA (aan het College toegevoegde secretaris); P.A. Croes (lid) en R.F.R. Harms (plv. lid).

Voor wat betreft de remuneratie van de leden kan worden gemeld dat, tijdens de behandeling van de ontwerp-begroting 1992 resp. 1993 in de Staten, een bedrag ad Afl. 48.000 resp. Afl. 96.000 is gevoteerd voor de verhoging van de remuneratie der leden. Ten aanzien van deze verhoging heeft de ministerraad in zijn vergadering d.d. 27 oktober 1993 helaas besloten thans, in verband met de financiële situatie van het Land Aruba, niet tot verhoging van de remuneratie van de Collegeleden over te gaan.

Met betrekking tot de remuneratie van de plaatsvervangende leden dient te worden gemeld dat het landsbesluit, houdende algemene maatregelen, hieromtrent in voorbereiding en dus nog niet gereed is. Wel heeft de ARA bij brief d.d. 9 december 1993 van de regering de toezegging gekregen dat haar voorstel d.d. 23 januari 1992 om de remuneratie van de plaatsvervangende leden vast te stellen op Afl. 1.200 per jaar zal worden gesteund. Tevens is een voorstel tot wijziging van artikel 8 lid 1 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer, in het vervolg kortheidshalve aangeduid met LARA, (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) thans in behandeling. Hierin wordt het presentiegeld (thans Afl. 15,00) voor elke door de plaatsvervangende leden als zodanig bijgewoonde vergadering geregeld.

1.2 PERSONEEL

Op 31 december 1993 waren er vijf personen bij de ARA werkzaam in de volgende rangen:

1 secretaris;
1 controleleider (vacature);
1 controlemedewerker (vacature);
1 controlemedewerker (referendaris);
1 controlemedewerkster (commies) met studie-opdracht;
1 aankomend controlemedewerkster (adjunct-commies);
1 secretaresse (hoofdklerk) en;
1 schoonmaakster.

Nadat het de ARA niet gelukt is een lokale kracht aan te trekken voor de functie van controleleider heeft de ARA -mede gezien in het

licht van de versterkte rol welke bij de Toekomstconferentie aan de Algemene Rekenkamer is toebedacht- bij brief d.d. 18 juni 1993 de Minister van Algemene Zaken benaderd met het verzoek om technische bijstand voor de ARA aan te vragen in de vorm van één controleleider (registeraccountant) en één met de accountancy-studie vergevorderde controlemedewerker. In de ministerraadvergadering d.d. 11 augustus 1993 is besloten om technische bijstand voor de ARA aan te vragen. Volgens de bij de Vertegenwoordiger van Nederland op Aruba ingewonnen informatie is het verzoek van de ARA bij brief d.d. 30 november 1993 aan het Kabinet van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (K.A.B.N.A.) ter behandeling doorgezonden.

De huidige personeelsbezetting van de ARA is gebaseerd op het uitgangspunt dat de ARA ter voorkoming van doublures in de controle zoveel mogelijk gebruik zal maken van de controleresultaten van de controlerende instanties met name de Centrale Accountantsdienst (C.A.D.) maar ook de overige accountantskantoren, die een controleopdracht door of namens het Land Aruba hebben gekregen. Dat houdt in dat de controlerende instanties wel controles moeten instellen en niet kunnen volstaan met (globale) beoordeling van de verantwoordingen van de controle-subjecten. Nu (globale) beoordelingen van verantwoordingen om velerlei motieven aan de orde van de dag zijn behoeft de ARA personeelsuitbreiding indien zij haar controletaak serieus neemt. Daarom is de ARA onlangs begonnen met de inventarisatie van alle controle-subjecten op basis waarvan de ARA een werkplan zal opstellen. Uit dit plan zal weer een formatieplaatsenplan voortvloeien. Dit formatieplaatsenplan zal binnen afzienbare tijd aan de regering worden aangeboden.

In het personeelsbestand zijn enkele wijzigingen opgetreden. Aan één van de controlemedewerkers is, zoals reeds in het voorwoord vermeld, een studie-opdracht verleend om de "master's" studie in "accounting" te gaan volgen. Deze studie duurt 1½ jaar. Voorts is Mej. G.A.C. de Cuba, die in december 1992 in afwachting van een definitief benoemingsbesluit bij de ARA werd geplaatst, inmiddels benoemd.

1.3 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Ingevolge artikel IV.5 van de Staatsregeling van Aruba is de ARA belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ontvangsten en de uitgaven van het Land.
In de Landsverordening van de 6de april 1956 tot instelling van een onafhankelijk controle-orgaan (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd), welke ook van toepassing is verklaard op de ARA, zijn de taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer nader gespecificeerd.

De ARA is op grond van artikel 31 leden 1 tot en met 3 van de LARA (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) ook bevoegd om -naast de door haar in te stellen rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken bij het Land- controle te verrichten bij instellingen, verenigingen, corporaties, naamloze vennootschappen, stichtingen of andere lichamen, in het genot van subsidie ten laste van het Land of het beheer voerend over gelden en goederen, vanwege het Land verstrekt.
Aangezien de betrokken Ministers nog steeds geen gehoor hebben gegeven aan het bepaalde in artikel 31 lid 4 van de LARA (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) om een lijst van alle gesubsidieerde lichamen ter beschikking te stellen aan de ARA heeft de ARA zich genoodzaakt gezien deze zelf aan de hand van de begrotingen c.q. rekeningen (voorzover gereed) van het Land te inventariseren. Gezien de achterstanden in het opmaken van de rekeningen heeft de ARA nog geen volledig beeld van haar controle-subjectenbestand.
Pas als de ARA volledig inzicht heeft gekregen in haar controle-subjectenbestand kan zij een volledig werkplan opstellen, waaruit weer een formatieplaatsenplan voortvloeit.

1.3.1 REACTIE VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

"Met betrekking tot Uw opmerking ten aanzien van een overzicht van de door het Land gesubsidieerde lichamen, kan ik U toezeggen dat, voorzover deze instanties onder Justitie ressorteren, U hiervan op korte termijn een overzicht kunt tegemoet zien."

1.4 WERKWIJZE ARA

Zoals eerder gesteld, kan de ARA op grond van artikel 24 lid 3 van

de LARA (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) bij de uitvoering van de aan haar opgedragen controletaak gebruik maken van de resultaten der controlerende instanties. Zij zal zich wel door eigen waarneming hebben te overtuigen dat de controlerende instanties voldoende aandacht hebben besteed aan de in artikel 24 leden 1 en 2 (van de LARA: P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) gestelde eisen.
Teneinde dit te kunnen beoordelen heeft de ARA krachtens artikel 24 lid 4 van vorengenoemde landsverordening de bevoegdheid de werkschema's van de controlerende instanties op te vragen die deze op eerste aanvraag ter beschikking van de ARA moeten stellen.
Ter voorkoming van kostbare doublures maakt de ARA in de praktijk zoveel mogelijk gebruik van de controleresultaten van de controlerende instanties.

1.5 VERRICHTE WERKZAAMHEDEN IN KORT BESTEK

In 1993 zijn de volgende rapporten van de ARA verschenen:
- Jaarverslag 1992;
- Tussentijds verslag naar aanleiding van het Onderzoek bij Aruba Tourism Authority.

Het in 1992 geëntameerde onderzoek bij Tele Aruba N.V. kon in 1993 nog niet worden afgerond vanwege de achterstanden in de administratie en het opmaken van de jaarrekeningen 1990-1992 van deze vennootschap. Hoewel het afronden van dit onderzoek voor de ARA voorrang boven de andere onderzoeken had c.q. heeft, kan over dit onderzoek niet worden gerapporteerd zolang de jaarrekeningen niet voor controle beschikbaar zijn. Hierop wordt onder paragraaf 10.3 teruggekomen.

Het onderzoek inzake de uitgaven 1990 ten laste van de meerjarenplanfondsen Aruba kon bij gebrek aan personeel nog niet worden afgerond. Onlangs zijn ook de uitgaven 1991 ten laste van de meerjarenplanfondsen Aruba aan de ARA ter controle aangeboden door de Minister van Financiën. Zodra de technische bijstanders hun intrede bij de ARA doen zullen deze uitgaven worden onderzocht.

In 1993 is de ARA voorts gestart met een onderzoek naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van de dienstreizen 1986 tot en met 1992. Dit onderzoek moet nog afgerond worden. Het is de bedoeling het rapport vóór eind 1994 uit te brengen.

Voorts is de ARA in 1993 begonnen met een doelmatigheidsonderzoek naar de uitgaven inzake studie-opdrachten c.q. -beurzen/-leningen.

Tenslotte heeft de ARA in het kader van de in 1993 gehouden Toekomstconferentie een nota geschreven omtrent de positie van de ARA binnen een nieuwe staatkundige structuur. Hieronder volgt een samenvatting van deze nota, zoals verwoord in het "werkdocument", welk dienst heeft gedaan als advies aan de regering.

De onafhankelijke positie van de ARA dient in de toekomstige staatkundige structuur te worden behouden c.q. versterkt. Het opgaan van de ARA in een Koninkrijksorgaan moet dan ook van de hand worden gewezen.
Tegenover enige vorm van samenwerking met de Rekenkamers van de andere landen binnen het Koninkrijk staat de ARA in principe niet afwijzend; wel dient de samenwerking op vrijwillige basis te geschieden.
Een versterkte rol voor de ARA dient gepaard te gaan met een uitbreiding van zowel het ledental van het College als het ondersteunend personeel, waarbij de inzet en deskundigheid van het personeel gewaarborgd dienen te worden door een adequate bezoldigingsstructuur.
Teneinde de onafhankelijke positie van de ARA meer inhoud te geven is het voorts noodzakelijk dat zij haar personeel zelf in dienst neemt en dat zij over een eigen budget beschikt.
Er is geen reden de ARA te belasten met de thans door de Directie Financiën verrichte kredietbewaking. Wel is een vorm van toezicht hierop door de ARA denkbaar, mits haar daartoe het nodige deskundige personeel ter beschikking wordt gesteld. De wijze waarop aan dit toezicht vorm kan worden gegeven zal in overleg met de desbetreffende diensten kunnen worden uitgewerkt.
Voorzover de bevindingen van (één van) de Rekenkamer(s) tot maatregelen nopen, mag pas tot een bepaalde vorm van budgettair toezicht van Koninkrijkswege worden overgegaan, nadat de betrokken landsregering(en) in de gelegenheid is (zijn) gesteld zelf orde op zaken te stellen.

2. Achterstanden jaarrekeningen

Op grond van artikel 42 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (A.B. 1989 no 72) dient de Minister van Financiën jaarlijks de jaarrekening over het afgelopen dienstjaar ter controle naar de Algemene Rekenkamer toe te zenden. Zoals in voorgaande jaarverslagen van de ARA is gesignaleerd is hierin een grote achterstand ontstaan. Deze achterstand is in 1993 iets teruggebracht door de gereedkoming van de jaarrekeningen 1988 en 1989 in concept-vorm, welke ter controle zijn aangeboden aan de Centrale Accountantsdienst (C.A.D.). Met betrekking tot de controle van de jaarrekening 1988 heeft de C.A.D. op 2 maart 1994 rapport uitgebracht.

In de vaststelling van de door de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen (ARNA) gecontroleerde en aan het Bestuurscollege aangeboden rekeningen van de Algemene Dienst en bedrijven zijn in 1993 geen wijzigingen opgetreden.
De door de ARNA gecontroleerde en aangeboden rekeningen zijn als volgt:

Overzicht 2-1: Gecontroleerde doch nog niet vastgestelde rekeningen

Jaar	Dienst	Dienstjaar
1969	Alle diensten	1961
1983	Algemene Dienst	1962 t/m 1969
1984	Algemene Dienst	1970 t/m 1972
	D.O.W.	1962 t/m 1972
	Telefoondienst	1962 t/m 1972
	A.B.O.	1962 t/m 1971
	W.E.B.	1962 en 1963

De ARA kan niet anders dan nogmaals aandringen op een spoedige vaststelling van deze gecontroleerde rekeningen.

Ten aanzien van de jaarrekeningen van het Eilandgebied Aruba over de dienstjaren 1972 tot en met 1985 die wel zijn opgemaakt doch nimmer aan controle zijn onderworpen komt -gezien de relevantie van deze jaarrekeningen en de onvindbaarheid van veel van de hieraan ten grondslag liggende documenten- de vraag op, op welke wijze deze rekeningen op een voor alle partijen aanvaardbare wijze kunnen worden afgedaan. Op deze vraag moet nog een passend antwoord worden gevonden.

2.1 ALGEMENE DIENST

Zoals hiervoren reeds vermeld, is in de door de ARA gesignaleerde achterstanden in het opmaken van de jaarrekeningen van het Land in 1993 in zoverre wijzigingen opgetreden, dat de jaarrekeningen 1988 en 1989 van de Algemene Dienst in concept-vorm gereed zijn en ter contrôle aan de C.A.D. zijn aangeboden. Volgens de C.A.D. zullen ook deze jaarrekeningen net als de jaarrekening 1987 globaal worden beoordeeld. Ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag is het rapport inzake de controle van de jaarrekening 1988 door de C.A.D. uitgebracht.

De jaarrekening 1987 is in oktober 1993 door de Minister van Financiën ter controle aangeboden aan de ARA. Aangezien de ARA krachtens artikel 24 van de LARA (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) wel gehouden is om de jaarrekeningen van het Land te controleren maar daarvoor noch over menskracht (om de controle van de jaarrekening 1987 zelf ter hand te nemen) noch over middelen (om de controle uit te besteden) beschikt, is -vooruitlopend op deze aanbieding van de jaarrekening 1987 door de Minister van Financiën- bij brief d.d. 30 november 1992 dit probleem aan de Staten voorgelegd. Naar aanleiding van deze brief hebben de Staten de ARA uitgenodigd voor een hoorzitting; deze heeft op 23 september 1993 plaatsgevonden. De Staten hebben tijdens deze hoorzitting toegezegd hun standpunt spoedig aan de ARA kenbaar te maken, hetgeen ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag nog niet is geschied.

2.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"Momenteel wordt in samenwerking met een lokaal accountantskantoor gewerkt aan het versneld inhalen van de achterstanden in de jaarrekeningen. De verwachting is dat de jaarrekeningen 1990 tot en met 1993 per september 1995 gereed zullen zijn. De jaarrekening 1994 zal direct daarna zelfstandig door de Directie Financiën worden opgeleverd. Na controle door de Centrale Accountantsdienst zullen deze rekeningen aan de Algemene Rekenkamer worden aangeboden."

2.2 LANDSBEDRIJVEN

De ARA beschikt over de volgende jaarrekeningen van de landsbedrijven, die -met uitzondering van de rekening inzake de meerjarenplanprojecten- samen met de desbetreffende jaarrekeningen van de Algemene Dienst gecontroleerd zullen worden:

Afb. 3: Kantoorgebouw Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten.

- Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten (L.O.P.). De ARA heeft in 1993 het rapport inzake de controle van de uitgaven over 1991 ten laste van de meerjarenplanfondsen Aruba ontvangen. Conform de oude procedureregels meerjarenplanprojecten (P.B. 1981 no 156) treedt de ARA als extern controleur op. Op de met ingang van 1 april 1992 van kracht geworden procedureregels, waarin de ARA niet meer als extern controleur is aangewezen, wordt onder paragraaf 14.1 teruggekomen.
- Dienst Openbare Werken (D.O.W.). De rekening 1990 is ontvangen in 1993.
- Water- en Energiebedrijf (W.E.B.). De jaarrekening 1991 is ontvangen. Het W.E.B. is per 1 januari 1992 verzelfstandigd en wordt in de vorm van naamloze vennootschap voortgezet. Van deze naamloze vennootschap is de rekening 1992 reeds door de ARA ontvangen. Op de overdracht van W.E.B. zal in paragraaf 8.2 teruggekomen worden.

- Luchthavendienst (L.H.D.). Ontvangen is in 1993 de jaarrekening 1990. De regering is voornemens de L.H.D. te privatiseren. Hierop wordt teruggekomen onder paragraaf 10.2.

In de achterstanden van de controle van de jaarrekeningen van de landsbedrijven door de ARA is bij gebrek aan menskracht geen wijziging gekomen.

2.3 BIJZONDERE RECHTSPERSONEN

In artikel 38 van de Comptabiliteitsverordening 1989 is bepaald dat de bij landsverordening ingestelde rechtspersoonlijkheid bezittende bedrijven en instellingen gehouden zijn om jaarlijks binnen drie maanden na afsluiting van het boekjaar, hun jaarrekening aan te bieden aan de Minister van Financiën. Op grond van artikel 24 van Landsverordening Algemene Rekenkamer is de ARA belast met de controle van deze jaarrekeningen. De door de ARA in 1993 ontvangen (definitieve) jaarrekeningen zijn als volgt:

- SETAR	:	jaarrekening 1990;
- Volkskredietbank van Aruba	:	jaarrekening 1991;
- Postspaarbank	:	geen;
- Sociale Verzekeringsbank	:	jaarrekeningen 1988 tot en met 1991;
- Algemeen Pensioenfonds van Aruba	:	geen.

3. Comptabiliteitsverordening

Met ingang van 1 januari 1990 is de Landsverordening van 28 december 1989 houdende regelen met betrekking tot de wijze van beheer en verantwoording van 's Lands gelden (Comptabiliteitsverordening 1989) in werking getreden. Deze vervangt met eerbiedigende werking de oude Comptabiliteitsverordening (P.B. 1953 no 1, zoals gewijzigd) en hanteert in tegenstelling tot de oude comptabiliteitsverordening een definitie van kosten en middelen op transactie-basis.

Ingevolge de Comptabiliteitsverordening 1989 zullen nadere uitvoeringsregels worden gegeven bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen c.q. landsbesluit met betrekking tot:

Comptabiliteitsverordening 1989

Artikel	Onderwerp
2 lid 3	Vaststelling financieel-economische classificatie;
12 lid 2	Beheer over andere kassen en geldswaardige papieren onder verantwoordelijkheid van een andere minister;
17 lid 2	Personeelsvoorschotten;
17 lid 3	Aanvrage en uitbetaling van subsidies;
24 lid 2 en lid 3	Openbare verkopingen van aan het Land toebehorende roerende zaken;
25 lid 4	Aanbestedingen en de wijziging, schorsing en staking van werken;
43	Model jaarrekening;
46	Nadere regels in het belang van een goede uitvoering van de Comptabiliteitsverordening 1989.

Het concept "Beheersverordening Landsbedrijven", dat reeds in 1990 aan de ministerraad is aangeboden, is tot nog toe niet afgekondigd. Het concept-landsbesluit houdende algemene maatregelen (L.B. h.a.m)

inzake personeelsvoorschotten is gereed en is in 1993 aan de Minister van Financiën aangeboden. Volgens de Minister is dit concept-L.B. h.a.m. inmiddels voor enige aanpassingen naar Directie Financiën gestuurd.
De commissie tot wijziging van de Comptabiliteitsverordening en het Comptabiliteitsbesluit, ingesteld bij Ministeriële Beschikking van 20 oktober 1987 (Fin/15826), is thans bezig met de voorbereiding van het ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen ter uitvoering van artikel 25 lid 4 van de Comptabiliteitsverordening 1989 (Landsbesluit Aanbestedingen), terwijl in een werkgroepverband gewerkt wordt aan de financieel-economische classificatie.
Ook is een aanvang gemaakt met de voorbereiding van het ontwerp-landsbesluit ter uitvoering van artikel 12 lid 2 resp. artikel 24 leden 2 en 3. Laatstgenoemd ontwerp verkeert in een vergevorderd stadium.

De Minister van Financiën stelt ingevolge de Comptabiliteitsverordening 1989 voorts regels op met betrekking tot:
- de inrichting van de administratie en de wijze waarop deze wordt bijgehouden (artikel 10 Comptabiliteitsverordening 1989) en;
- verrekeningen tussen landsdiensten.

De ministeriële regeling inzake de administratie is in 1991 afgekondigd (A.B. 1991 no 115), terwijl de regels inzake verrekeningen tussen landsdiensten bij circulaire aan de diensthoofden zijn kenbaar gemaakt.

4. Rapportages van de Centrale Accountantsdienst

4.1 KASOPNAMES

Van de Centrale Accountantsdienst (C.A.D.) heeft de ARA in 1993 de volgende rapporten ontvangen met betrekking tot de verantwoording van de kas, leges en retributies:

Overzicht 4.1-1: In 1993 ontvangen C.A.D. rapporten inzake verantwoording kas, leges en retributies

Datum	Nr.	Omschrijving
23-02-1993	CAD-965	Verantwoording legeszegels en retributies bij de Directie Arbeid;
21-04-1993	CAD-975	Kasopname d.d. 26 en 28 oktober 1992 op postkantoor te San Nicolas;
22-04-1993	CAD-974	Kasopnames d.d. 26 oktober 1992 op de postkantoren te Oranjestad en Noord;
26-05-1993	CAD-970	Controle van de financiële verantwoording van de Dienst Landmeetkunde en Vastgoedregistratie over 1990 en 1991;
25-10-1993	CAD-988	Controle verantwoording van de kasopbrengsten van het Kadasterkantoor van de Dienst Landmeetkunde en Vastgoedregistratie over de periode 1-1-1992 tot en met 21-9-1993;
06-12-1993	CAD-991	Kasopname bij het Ontvangerskantoor op 21 oktober 1993.

Vanwege haar beperkte personeelsbezetting heeft de ARA een keuze moeten maken uit de te behandelen C.A.D.-rapporten. Waar er sprake is van belangrijke kasverschillen en/of tekortkomingen zal, tenzij door de ARA nog nader onderzoek zal worden ingesteld, in de volgende hoofdstukken op deze controlerapporten worden teruggekomen.

4.2 OVERIGE ONDERZOEKEN

Naast de rapportages inzake de controle van de kas, leges en retributies heeft de ARA de volgende door de C.A.D. uitgebrachte rapporten in 1993 ontvangen:

Overzicht 4.2-1: [redacted] 1993 ontvangen C.A.D.-rapporten inzake overige onderzoeken.

Datum	Nr.	Omschrijving
16-02-1993	CAD-968	Controle jaarrekeningen Centro di Bario Noord 1982 t/m 1989;
18-02-1993	CAD-969	Subsidieverstrekking aan Stichting Consumidornan Arubano Solidario (C.A.S.);
02-03-1993	CAD-966	Rechtmatigheid van overwerk bij Serlimar over 1990 tot en met 1992;
23-03-1993	CAD-971	Subsidieverstrekking aan Arubaanse Stichting voor Reclassering en Kinderbescherming 1961;
04-05-1993	CAD-977	Controle jaarrekeningen Stichting Algemene Bejaardenzorg Aruba 1989 t/m 1991;
12-05-1993	CAD-976	Subsidie-onderzoek m.b.t. Stichting "De Geestelijk Gehandicapte" over boekjaar 1984;
16-06-1993	CAD-972	Controle verantwoorde personeelskosten Stichting Village Florence Home 1988/1989 i.v.m. subsidiëring door het Land;
12-07-1993	CAD-981	Subsidie-controle over boekjaren 1990 t/m 1992 m.b.t. het Kinderdagverblijf "Te Aworo";
29-07-1993	CAD-983	Controle jaarrekeningen van de vereniging Aruba Sport Unie 1986 tot en met 1991;
01-09-1993	CAD-980	Onderzoek naar de administratieve organisatie bij de afdeling Luchthaven van de Inspectie der Invoerrechten en Accijnzen;
15-09-1993	CAD-986	Onderzoek administratie van het Speciaal Team;
16-09-1993	CAD-984	Onderzoek administratie van het Instituto pa Deporte, Education Fisica i Recreacion 1989 tot en met 1992;
25-10-1993	CAD-982	Subsidieverstrekking Stichting Kindertehuis Imeldahof inzake de exploitatie over de jaren 1986 tot en met 1991;
29-10-1993	CAD-985	Controle financiële verantwoording commissie "Aruba Jazz & Latin Music Festival" over het boekjaar 1992;
15-11-1993	CAD-989	Controle financiële verantwoording commissie "Sabado Sensacional" 1990, 1991 en 1992;
22-11-1993	CAD-978	Controle Directie Sociale Zaken dienstjaar 1990-1991-1992 met betrekking tot de bijstandsuitkeringen en uitkeringen ex. art. 10;
30-11-1993	CAD-990	Controle investeringen in 1992 en 1993 (tot en met augustus) op kasbasis;
06-12-1993	A.93.194	Controle subsidiëring van de Stichting CITRO door het Land over 1985 tot en met 1992;
15-12-1993	A.93.207	Opschoning belastingbestand;
31-12-1993	CAD-992	Controle subsidiëring van de Stichting Sint Martinus door het Land over 1988 t/m 1992.

Vanwege personeelstekort zal de ARA slechts aan een aantal van deze rapporten aandacht kunnen schenken in de volgende hoofdstukken. De voor nader onderzoek in aanmerking komende C.A.D.-rapporten zullen, voorzover nog niet nader onderzocht, in een volgend jaarverslag (uitvoerig) worden behandeld.

Afb. 4: Kantoorgebouw Centrale Accountantsdienst.

5. Administratieve organisatie Land Aruba

5.1 FUNCTIEVERMENGINGEN C.Q. BELANGENVERSTRENGELINGEN

De ARA heeft in de loop van 1993 twee C.A.D.-rapporten t.w. het rapport inzake Stichting "Fundacion Lotto pa Deporte" en dat met betrekking tot de commissie "Aruba Jazz & Latin Music Festival" ontvangen waarin gewag wordt gemaakt van niet wenselijke functievermengingen ter Directie Financiën. Onder de paragrafen 7.2 en 8.1 wordt achtereenvolgens op deze rapporten teruggekomen.

Ook onder de paragrafen 8.2 en 11.1 signaleert de ARA functievermenging c.q. belangenverstrengelingen die vermeden moeten worden wil de integriteit van het openbaar bestuur niet in het gedrang komen.

Tegen deze achtergrond bezien, beveelt de ARA dan ook aan de gehele administratieve organisatie van het Land Aruba (inclusief overheidsbedrijven c.q. -N.V.'s en semi-overheidsinstellingen) te doen doorlichten, waarbij niet alleen aandacht wordt geschonken aan onwenselijke functievermengingen binnen de overheidsorganisatie doch ook aan belangenverstrengelingen van topfunctionarissen (waaronder regeringscommissarissen) c.q. openbare ambtsdragers.

Een ander door de ARA gesignaleerde tekortkoming in de interne organisatie is het gebrek aan coördinatie; er is dan ook geen sprake van terugkoppeling van informatie tussen diensten onderling bij de totstandkoming van een arbeidsproces. De controle op de voortgang van de werkzaamheden lijkt achterwege te worden gelaten.
Een voorbeeld moge dit verduidelijken: Bij toekenning van een studie-opdracht aan een ambtenaar wordt het concept-landsbesluit door de afdeling Formatiezaken opgesteld en naar Bureau Interne Diensten verzonden ter verdere doorzending. De afdeling Formatiezaken krijgt geen bericht dat het landsbesluit terzake van de studie-opdracht gereed is (bijv. door copie-landsbesluit naar afdeling Formatiezaken te sturen) ook al is deze dienst belast met de studie-opdrach-

ten. Als een studie-opdrachter als gevolg van verwijtbaar handelen zijn studie staakt en de door het Land Aruba betaalde studiekosten teruggevorderd dienen te worden dan wordt er weer een concept-landsbesluit terzake van de intrekking van de studie-opdracht c.q. terugvordering van de studiekosten opgemaakt door de afdeling Formatiezaken, waarbij wordt opgenomen dat de hoogte van de terug te vorderen studiekosten nader bij landsbesluit zal worden vastgesteld omdat deze afdeling niet op de hoogte is van de door het Land betaalde studiekosten. Of het landsbesluit terzake van de intrekking c.q. terugvordering wordt uitgegeven en of het landsbesluit ter vaststelling van het terug te vorderen bedrag al dan niet tot het opmaken van een machtiging tot ontvangst (m.t.o.) heeft geleid is deze afdeling niet bekend. Ook bij ontslagneming wordt niet bij de afdeling Formatiezaken geïnformeerd of er sprake is van een ex-studie-opdrachter en indien dit het geval is of deze ex-studie-opdrachter aan zijn verplichting om een x-aantal jaren in overheidsdienst te blijven heeft voldaan.
Er zijn legio voorbeelden te geven van het ontbreken van coördinatie c.q. voortgangscontrole; de ARA zal zich echter tot het gegeven voorbeeld beperken.

5.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"De aangehaalde belangenverstrengelingen ter Directie Financiën worden in de regel ingegeven door het gebrek aan voldoende gekwalificeerde krachten. Nochtans wordt deze problematiek onderkend en zijn inmiddels veranderingen doorgevoerd t.a.v. de Stichting "Lotto pa Deporte" en de commissie "Aruba Jazz & Latin Music Festival" in die zin dat de betrokken ambtenaar sedert 1 maart 1994 ter beschikking is gesteld aan de Stichting "Lotto pa Deporte" terwijl in 1994 geen ambtenaar van Financiën in bedoelde commissie is opgenomen."

6. Algemeen Bestuur

6.1 KABINET VAN DE GEVOLMACHTIGDE MINISTER IN NEDERLAND

In november 1993 heeft de ministerraad het commentaar van de Gevolmachtigde Minister op hetgeen in het jaarverslag 1992 van de ARA is gepubliceerd inzake het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister aan de ARA doen toekomen. Ter verduidelijking zij vermeld dat de publicatie in het jaarverslag 1992 betrekking had op de jaarrekening 1989. Het commentaar van de Gevolmachtigde Minister luidt als volgt:

<u>De financiële administratie</u>

Sinds 1991 is er een financiële reorganisatie in opdracht van de Minister van Algemene Zaken doorgevoerd i.v.m. het onderzoek dat de ARA in mei 1991 heeft verricht. De opmerkingen in het jaarverslag 1992 van de ARA, dat onlangs gepubliceerd werd, hebben betrekking op de periode daarvóór.

De financiële reorganisatie heeft tot het volgende geleid:

- *procedures werden ingevoerd zodat accurate, volledige en tijdige registratie en verwerking mogelijk is geworden;*
- *volledige automatisering van zowel het grootboek als de sub-grootboeken (bijv. studentenadministratie) waardoor deze sedert september 1992 steeds bijgewerkt zijn;*
- *jaarbegrotingen worden a.d.h.v. gemaakte afspraken en n.a.v. werkelijke uitgaven van het voorgaande jaar tijdig opgesteld en ingediend bij de betrokken instantie;*
- *de afdeling Financiën (van het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister) kan n.a.v. de ingevoerde procedures een degelijke kredietbewaking garanderen zodat eventuele overschrijdingen van een begrotingspost op tijd worden gesignaleerd;*
- *kwartaaloverzichten van de afdeling Financiën kunnen verstuurd worden naar de Directie Financiën, zodat aldaar een goed beeld van de gevoerde administratie kan worden gevormd.*

Hierdoor liggen de jaarrekeningen over de jaren 1990 t/m 1992 ter controle bij de accountant. Het boekjaar 1993 kan tijdig (volgens de Nederlandse normen) opgeleverd worden aan de accountant, die heeft opgemerkt dat de administratie over het jaar 1992 op een deugdelijke wijze is opgezet en dat er een basis voor een goede boekhouding aanwezig is.

<u>Algemeen</u>

Per 1 april 1993 is een nieuwe structuur op het Kabinet geïntroduceerd. Per afdeling werd een functiebeschrijving vastgesteld. De bevoegdheden en verantwoorde-

lijkheden zijn hierdoor duidelijk vast komen te staan. Het voornemen bestond sinds 1991 om de ingevoerde procedures vast te leggen in een gedetailleerde beschrijving. In het derde kwartaal 1993 is een aanvang gemaakt met het beschrijven van procedures en instructies voor het personeel. Zo zijn de administratieve procedures m.b.t. de studentenadministratie reeds in uitvoering.
Voor wat betreft het personeel dient vermeld te worden dat reeds in augustus 1992 en in april 1993 beslissingen in de ministerraad genomen zijn m.b.t. het vastleggen van hun rechtspositie. Er zijn nu nog drie personeelsleden waarvan geconstateerd moet worden dat hun rechtspositie tot op heden niet bepaald is. Een voorstel tot benoeming en aanstelling van deze personen en tevens tot bevordering van een aantal personeelsleden bij het Kabinet ligt reeds bij Directie Personeel en Organisatie.

De ARA heeft op 12 november 1993, voordat het vorenvermelde commentaar haar bereikte, de jaarrekeningen inclusief de controlerapporten met betrekking tot de jaren 1990 tot en met 1992 opgevraagd, doch deze zijn tot op heden niet ontvangen. Hierdoor is het voor de ARA niet mogelijk te toetsen in hoeverre de voorgespiegelde reorganisatie vruchten heeft afgeworpen.

Afb. 5: Het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister van Aruba in Nederland (Arubahuis).

6.1.1. REACTIE VAN DE MINISTER

"Naar aanleiding van de opmerkingen in Uw jaarverslag 1993 betreffende het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister in Nederland doe ik U bijgaand een afschrift toekomen van het rapport van V.B. Accountants inzake de controle van de administratie en financiële overzichten over 1990 tot en met 1992. Het verhelderend overzicht indiceert dat de ingezette koers juist is."

6.1.2 WEERWOORD ARA

Uit het rapport blijkt dat de jaarrekeningen 1990 tot en met 1992 in concept-vorm gereed zijn en dat met de controle van jaarrekening 1993 reeds een aanvang is gemaakt. Met betrekking tot de (concept)-jaarrekeningen 1990 tot en met 1992 zal door de financiële afdeling van het Kabinet der Gevolmachtigde Minister e.e.a. uitgezocht c.q. gespecificeerd dienen te worden. Uiterlijk 1 september a.s. worden de definitieve jaarrekeningen 1990 tot en met 1992 uitgebracht. Door V.B. Accountants wordt een nieuwe procedure met betrekking tot de studieleningen voorgesteld die nadere bestudering vergt en wel op zo kort mogelijke termijn.

6.2 STUDIE-OPDRACHTEN

Mede gezien tegen de achtergrond van de liquiditeitsmoeilijkheden van het Land Aruba is de ARA begonnen met een onderzoek naar de doelmatigheid van de uitgaven ten gevolge van verstrekte studie-opdrachten. De vragen, die de ARA zich hierbij gesteld heeft, zijn als volgt:

- Zijn de procedures tot het verstrekken van studie-opdrachten geformaliseerd? Aan welke voorwaarden dient voldaan te worden om in aanmerking te komen voor een studie-opdracht? Zijn er vastomlijnde c.q. schriftelijk vastgelegde criteria aanwezig op grond waarvan wordt beoordeeld of een kandidaat al dan niet in aanmerking komt voor een studie-opdracht?
- Wordt de studie-opdracht schriftelijk vastgelegd in een landsbesluit c.q. ministeriële beschikking waarbij nadere voorwaarden c.q. eisen aan de studie-opdracht worden gesteld? Zijn in deze landsbesluiten c.q. ministeriële beschikkingen ook bepalingen op-

genomen voor de gevallen waarin de studie-opdrachter de studie staakt c.q. niet volbrengt en/of de overheidsdienst (vroegtijdig) verlaat?

- Zijn de verstrekte studie-opdrachten afgestemd op de behoeften van het Land Aruba?
- Is de studie-opdracht volbracht en in hoeveel jaar?
- Hoe verhoudt zich de werkelijke (studie)duur van de studie-opdracht ten opzichte van de normale studieduur?
- Hoe lang zijn degenen die een studie-opdracht hebben gekregen in dienst van de overheid gebleven na volbrenging van de studie-opdracht?
- Worden ingeval van staken van de studie dan wel het vroegtijdig verlaten van overheidsdienst de door het Land Aruba betaalde studiekosten op de studie-opdrachter verhaald?

Dit onderzoek is nog niet geheel afgerond; de conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van dit onderzoek zullen na het verschijnen van dit jaarverslag in een tussentijds rapport worden gepubliceerd. Desalniettemin zullen hieronder enige cijfermatige gegevens worden opgenomen teneinde een indicatie te geven van het geldelijk belang welk voor het Land Aruba met de studie-opdrachten is gemoeid.

Een voorbehoud moet worden gemaakt ten aanzien van de juistheid van de werkelijke uitgaven (exclusief kosten van toezicht) die deels ontleend zijn aan de ongecontroleerde rekeningen 1986 tot en met 1988 en deels aan de salarisadministratie 1989 tot en met 1993.

Tabel 6.2-1: Aantal studie-opdrachten, begrote vs. werkelijke uitgaven inz. studie-opdrachten (in Afl.) 1986-1993

Jaar	Werkelijk aantal	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Onder-(+) c.q. overschrijding(-)
1986	43	2.277.000	1.520.414	+ 756.586
1987	57	2.013.400	2.116.392	- 102.992
1988	74	1.800.000	3.483.162	- 1.683.162
1989	66	niet bekend	2.509.378	
1990	79	niet bekend	2.662.344	
1991	67	niet bekend	2.365.877	
1992	71	niet bekend	2.510.546	
1993	60	2.725.300	2.516.385	+ 208.915

De begrote uitgaven inzake studie-opdrachten met betrekking tot de

jaren 1989 tot en met 1992 blijken niet expliciet uit de begroting omdat deze uitgaven functioneel (per dienstonderdeel) zijn begroot in de posten: salarissen/sociale lasten, werkgeversbijdragen sociale verzekeringen/pensioenen.

Uit de reeds bekende gegevens kan worden afgeleid dat de ARA nog niet beschikt over een groot aantal landsbesluiten c.q. ministeriële beschikkingen met betrekking tot de toekenning van studieopdrachten, het in activiteit herstellen van de studie-opdrachters na volbrenging c.q. staken van de studie, eventuele terugvordering van de door het Land betaalde studiekosten indien de studieopdrachter de studie staakt dan wel de overheidsdienst vroegtijdig verlaat. Door het ontbreken van deze landsbesluiten c.q. ministeriële beschikkingen is het nog niet mogelijk voldoende betrouwbare uitspraken te doen over de doelmatigheid van deze uitgaven.
Wel kan reeds worden vermeld dat in de jaren 1986 tot en met 1993 177 studie-opdrachten zijn verstrekt voor diverse studierichtingen. Van dit aantal zijn per 31 december 1993 nog 51 studerende.

7. Justitie

7.1 DIRECTIE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID: SPECIAAL TEAM

Het Speciaal Team, dat bij Ministeriële Beschikking (M.B.) d.d. 22 maart 1993 tijdelijk is ingesteld in verband met weg te werken achterstanden bij het verlenen van verblijfs- en werkvergunningen, heeft inmiddels een permanent karakter gekregen door de instelling van de Directie Vreemdelingenzaken bij M.B. van 19 oktober 1993.

Naar aanleiding van het door de C.A.D. uitgebrachte rapport inzake het Speciaal Team, waarin tekortkomingen in de administratieve organisatie en administratie naar voren worden gebracht en waarop hieronder nader zal worden ingegaan, heeft de ARA een aantal vragen gesteld aan de Minister van Justitie. Tot op heden is de Minister een antwoord op de gestelde vragen schuldig gebleven. De gestelde vragen hebben betrekking op:

- de beweegredenen die een rol hebben gespeeld bij de instelling van de Directie Vreemdelingenzaken. Per slot van rekening was de Directie Openbare Veiligheid en Orde reeds belast met het afgeven c.q. verlengen van verblijfs- en werkvergunningen.
- de schriftelijke vastlegging van de mondelinge toezegging van begrotingsgelden voor het Speciaal Team ad Afl. 65.000, welk bedrag met toestemming van de Minister tot Afl. 75.000 zou zijn verhoogd. In de Landsverordening tot vaststelling van de begroting van het Land voor het dienstjaar 1993 komt deze mondelinge toezegging niet tot uitdrukking.

Geconstateerd is door de C.A.D. dat:

- de bestaande kasprocedures op een aantal punten niet voldoen aan de minimaal daaraan te stellen eisen;
- er van interne controle nauwelijks sprake is. Van de weinig verrichte interne controle wordt bovendien niets vastgelegd.
- er geen procedures aanwezig zijn tot verhoging van de waarborgsom voor kinderen die de 10-jarige leeftijd bereiken. Immers volgens artikel 9 lid 3 van het Toelatingsbesluit (P.B. 1985 no 57, zoals

gewijzigd) zijn voor kinderen beneden de 10 jaar 50% van de waarborgsom verschuldigd.

- het Speciaal Team zijn bevoegdheden heeft overschreden door niet alleen nieuwe vergunningen af te geven doch ook bestaande vergunningen te verlengen. Hiertoe was het Speciaal Team volgens de vorengenoemde M.B. niet gemachtigd.
- een bedrag ad circa Afl. 2.000.000 is ontvangen wegens retributies, zegelkosten en waarborgsommen dat ten tijde van het onderzoek van de C.A.D. bij gebrek aan een uitsplitsing van genoemd bedrag nog niet overgedragen kon worden aan de Ontvanger resp. Directie Financiën. Ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag heeft nog altijd geen (actieve) overdracht van de ontvangen gelden plaatsgevonden. Naar de ARA heeft begrepen van de Directeur der Directie Vreemdelingenzaken, heeft de Directie Financiën gelden opgenomen van de deposito-rekening. Hoewel dit bedrag op een deposito-rekening is uitgezet is het aan te bevelen de overdracht zo spoedig mogelijk te doen plaatsvinden.
- er een bedrag ad circa Afl. 2.500 volgens het kasboek zou zijn gerestitueerd aan niet bij name genoemde personen.

Aangezien de Directie Vreemdelingenzaken een voortzetting is van het Speciaal Team is een aantal van de door C.A.D. gegeven aanbevelingen (kasprocedure, procedure tot verhoging van de waarborgsom van kinderen bij het bereiken van 10-jarige leeftijd, continu inzicht in de ontvangen waarborgsommen c.q. retributies/leges) ook van toepassing voor de Directie Vreemdelingenzaken.
Door de ARA is nagegaan in hoeverre deze Directie de aanbevelingen heeft overgenomen. De aanbevelingen met betrekking tot de kasprocedure zijn grotendeels reeds doorgevoerd. Tevens beschikt de Directie Vreemdelingenzaken over een (simpele) administratie, waarin ontvangen waarborgsommen c.q. retributies/leges per dag worden bijgehouden. Een procedure tot verhoging van de waarborgsom voor kinderen bij het bereiken van de 10-jarige leeftijd ontbreekt nog. Volgens de Directeur der Directie Vreemdelingenzaken worden de waarborgsommen in voorkomende gevallen incidenteel wel aangepast nl. ingeval verlenging van de vergunning wordt aangevraagd wordt,

indien nodig, aanvulling van de waarborgsommen geëist voordat tot verlenging wordt overgegaan.

7.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"De beslissing om een andere dienst dan de Directie Openbare Orde en Veiligheid (D.O.O.V.) te belasten met de uitvoering van de Landsverordening toelating en uitzeting (LTU) en de uitvoeringsregelen, vloeit voort uit de noodzaak om beleid en uitvoering te scheiden. De D.O.O.V. is in 1989 ingesteld als een beleidsdirectie op het gebied van openbare orde en veiligheid, waaronder het vreemdelingenbeleid. Destijds is de D.O.O.V. tevens tijdelijk belast geweest met de uitvoering van de LTU. Mede door de enorme toename van het aantal toelatingen, bleek -vanwege de dito werkdruk- de beleidsmatige taak van de D.O.O.V. te zeer te lijden onder de uitvoerende werkzaamheden, voortvloeiende uit de LTU. Hangende de formalisatie van de Directie Vreemdelingenzaken (D.V.Z.) is deze taak gegeven aan het zgn. Speciaal Team. Inmiddels is de D.V.Z. belast met de uitvoering van de LTU.

Zoals in Uw verslag terecht opgemerkt, zijn de aanbevelingen van de C.A.D. met betrekking tot de kasprocedure grotendeels doorgevoerd. Sinds de invoering van het Vreemdelingen Administratie Systeem (VAS), een zeer geavanceerd computersysteem geschonken door de Nederlandse Inmigratie- en Naturalisatiedienst (IND), is een aanvang gemaakt om de administratie en de beheersing van het vreemdelingenverkeer nog inzichtelijker te maken. Hieraan zal worden bijgedragen door de functionaris van de IND die met ingang van 6 juni 1994 voor een jaar aan de D.V.Z. ter beschikking is gesteld, om de gehele administratie op dit systeem aan te passen. In dit systeem kunnen alle mogeljke controles worden opgenomen, waaronder de procedure om de waarborgsommen voor kinderen te verhogen bij het bereiken van de 10-jarige leeftijd. De handmatigheid van de administratievoering, zoals voorheen het geval was, was er de oorzaak van dat dergelijke verhogingen incidenteel dienden te geschieden, zoals U reeds zijdens D.V.Z. is medegedeeld.

Met betrekking tot de opmerking dat het Speciaal Team bestaande vergunningen zou hebben verlengd wil ik nog opmerken dat dit onjuist is. Elke afgegeven beslissing door het Speciaal Team was en is voorzien van mijn handtekening."

7.1.2 WEERWOORD ARA

Met de laatste opmerking is de ARA het niet eens; immers door de C.A.D. is geconstateerd dat er wel van een verlenging sprake is geweest.

7.2 STICHTING "FUNDACION LOTTO PA DEPORTE"

In 1993 heeft de ARA de jaarrekeningen 1987 tot en met 1991 ontvangen van de Stichting "Fundacion Lotto pa Deporte" (in het vervolg afgekort tot Lotto).
Naar aanleiding hiervan heeft de ARA bij brief d.d. 21 mei 1993 aan Lotto een aantal vragen gesteld omtrent de post schuld op lange termijn, welke een 4% lening van het Land Aruba aan Lotto betreft. Bij de afstemming van deze post met de gegevens uit de administratie van het Land Aruba is een verschil geconstateerd. Tevens wilde de ARA opheldering omtrent een in de administratie 1984 van het Eilandgebied Aruba verwerkte post ad Afl. 150.000, welke als voorschot zou zijn verstrekt en welke in de opschoningsrekening 1987 zou zijn begrepen. Uit de beschikbare informatie (jaarrekeningen 1984, 1985 en 1987 tot en met 1991 van Lotto) blijkt niets van een ontvangst c.q. afrekening van deze voorschot.
Helaas heeft de ARA tot op heden geen antwoord op de gestelde vragen gekregen, ook niet na een rappelbrief d.d. 3 november 1993.

Met betrekking tot Lotto valt nog een drietal opmerkingen te maken:

1) Bij M.B. d.d. 24 februari 1993 is aan Lotto een gunstgave ten bedrage van Afl. 54.166,50 verleend, die volgens de M.B. in mindering diende te worden gebracht op artikel 69061200.110011 van de landsbegroting voor het dienstjaar 1993. Voorzover de ARA bekend, komt dit artikel in de begroting van het Land voor het dienstjaar 1993 niet voor.

Naar aanleiding van deze M.B. heeft de ARA de Minister van Financiën geattendeerd op het feit dat deze gunstgave -in strijd met artikel 28 lid 1 van de Comptabiliteitsverordening 1989- op basis van een M.B. is verleend. Krachtens genoemd artikel wordt een schenking aan derden van een aan het Land toebehorende zaak met een waarde van Afl. 10.000 of meer verricht met machtiging, verkregen bij landsverordening. Ook de Directie Financiën heeft de Minister hierop geattendeerd. Op de brief van de ARA heeft de Minister niet gereageerd; evenmin is het de ARA bekend of vorengenoemde M.B. is ingetrokken.
Van de Directie Financiën is begrepen dat bedoelde gunstgave nog niet is uitbetaald.

2) Tijdens een C.A.D.-controle bij de Arubaanse Sport Unie (A.S.U.) is gebleken dat een -in de begroting 1991- opgenomen bedrag ad Afl. 336.000 ten behoeve van de subsidiëring van het exploitatietekort van het Wilhelminastadion in opdracht van de Minister van Justitie (brief MJ/406 d.d. 13 mei 1991), met goedkeuring van de Minister van Financiën, op 19 november 1991 is overgeboekt door de Directie Financiën naar een nieuw geopende bankrekening ten name van A.S.U. en Lotto. De beschikkingsbevoegden van deze bankrekening zijn de voorzitter van de Lotto (tevens plaatsvervangend directeur ter Directie Financiën) en een coördinator van de Minister van Justitie.
Het bestuur van de A.S.U. zou van deze transactie niet op de hoogte zijn geweest.
Volgens de vorengenoemde brief zou A.S.U., die het beheer voert over het Wilhelminastadion en Sportcentrum Noord te kennen hebben gegeven de fondsen (Afl. 336.000) die in 1991 begroot zijn als subsidie voor onderhoud van het stadion, voor een deel te willen aanwenden ter financiering van de kosten van het aanbrengen van sportveldverlichting bij Sportcentrum Noord, Sportboys-speelveld te Angochi, Undesa-speelveld te Savaneta en Estrella-speelveld te Santa Cruz. De Minister van Justitie heeft -zonder goedkeuring van de Staten- met dit voorstel ingestemd.
Op 30 juli 1992 hebben de beschikkingsbevoegden de bank opdracht

gegeven het bedrag ad Afl. 336.000 over te boeken naar een bankrekening van de Lotto.
De ARA is het eens met de C.A.D. dat hier sprake is van een bestemmingswijziging van de in de begroting 1991 opgenomen subsidie. Deze bestemmingswijziging, die de goedkeuring behoeft van de Staten via de procedures, beschreven in artikel 14 van de Comptabiliteitsverordening 1989, is voorzover de ARA bekend niet door de Staten geaccordeerd.

3) Op 20 augustus 1991 is een overeenkomst gesloten tussen A.S.U. en Lotto inzake het beheer van het "G.P. Trinidad sportcomplex" op voorwaarde dat de Lotto de financiering van de renovatie van het "G.P. Trinidad sportcomplex" ad circa Afl. 2.200.000 rond zou krijgen.
De Lotto heeft voor de financiering van dit project een lening bij een commerciële bank afgesloten.
Het Land Aruba zou toegezegd hebben het aanleggen van parkeerplaatsen rondom het sportcomplex voor een bedrag van circa Afl. 1.000.000 voor zijn rekening te nemen.
De werkzaamheden hiervoor verkeren reeds in een vergevorderd stadium.
Ten overvloede wijst de ARA op het feit dat de uitgaven voor de aanleg van parkeerplaatsen niet zijn begroot in 1993 en, voorzover de ARA bekend, zijn deze ook nog niet ter goedkeuring aan de Staten voorgelegd.

7.2.1 REACTIE VAN DE MINISTER

De Minister heeft in zijn reactie de volgende punten behandeld:

a. Geconstateerde verschillen in de afstemming van de 4% lening van het Land aan de Fundacion;
b. Niet verantwoorde voorschot ad Afl. 150.000 in de jaarrekening van de Fundacion;
c. Restitutie invoerrechten;
d. Financiering 1e fase verlichtingsprogramma;
e. Financiering aanleg parkeerplaatsen.

De onder de punten a en b verstrekte gegevens zullen eerst moeten worden getoetst. Een dergelijke toetsing kan de ARA niet in een kort tijdsbestek verrichten. Zo nodig zal de ARA daarom in een volgend jaarverslag hierop terugkomen.
De overige opmerkingen zijn als volgt:

Ad [illegible] Restitutie invoerrechten
"De overheid heeft zich jegens de Lotto verplicht om de door de Lotto betaalde invoerrechten bij de realisatie van het renovatieproces aan haar te restitueren (M.B. 24 februari 1993). Zoals terecht opgemerkt, bepaalt de Comptabiliteitsverordening 1989 ten aanzien van schenkingen dat deze bij landsverordening dienen te geschieden. Dezerzijds zal bij de Minister van Financiën worden aangedrongen op het voldoen aan de genoemde voorschriften.
Overigens heeft de feitelijke restitutie nog niet plaatsgevonden.

Ad d Financiering 1e fase verlichtingsprogramma
De voorzitter van de Lotto heeft bij brief van 29-11-1993 verantwoording afgelegd aan de Minister van Financiën; hieruit blijkt dat de Lotto de eerste betalingen voor het verlichtingsprogramma reeds op 23 en 24 april 1993 heeft verricht. Bij de overboeking van het bedrag van Afl. 336.000 naar de bankrekening van de Lotto heeft de Lotto Afl. 763.720,37 renteloos voorgefinancierd.

Ad e Financiering aanleg parkeerplaatsen
De ministerraad heeft op 28 juli 1993 besloten om gebruik te maken van het aanbod van de Lotto om de aanleg van parkeerplaatsen rond het "Compleho deportivo Guillermo P. Trinidad" voor te financieren, en om ingaande 1994 voorzieningen voor rente en aflossing in 's Lands begroting te treffen. Dezerzijds zal hierop bij de Minister van Financiën worden aangedrongen."

7.2.2 WEERWOORD ARA
Het kan zijn dat de Lotto het verlichtingsprogramma heeft voorgefinancierd. Echter, in feite gaat het erom dat de subsidie, die volgens 's Landsbegroting bestemd is voor het dekken van exploitatie-

tekorten van het Wilhelminastadion, niet zondermeer kan worden aangewend voor een ander doeleinde (nl. subsidiëren van verlichting van de sportvelden via Lotto).

Overigens heeft de Minister van Financiën de ARA bevestigd dat de machtiging tot het aangaan van de lening in verband met de voorfinanciering van de asfaltering van parkeerplaatsen rondom "Guillermo P. Trinidad sportcomplex", de hieruit voortvloeiende geldlening en de daaruit resulterende rente en aflossingsverplichtingen in de Nota van Wijzigingen behorende bij de Ontwerpbegrotng voor 1994 zijn opgenomen.

Afb. 6: Luchtfoto van G.P. Trinidad sportcomplex

8. Economische Zaken

8.1 DIRECTIE TOERISME

Van de C.A.D. heeft de ARA twee rapporten ontvangen inzake de controle van de financiële verantwoording van:

a) "Aruba Jazz & Latin Music Festival" met betrekking tot het begrotingsjaar 1992;

b) "Sabado Sensacional" met betrekking tot de jaren 1990, 1991 en 1992.

Eerstgenoemde activiteit wordt via de begroting van de Directie Toerisme "gesubsidieerd". Aangezien laatstgenoemd evenement ook gedeeltelijk ten laste van de begroting van de Directie Toerisme is geboekt en ook in verband met toerismebevordering wordt gebracht, wordt dit rapport onder deze paragraaf behandeld.
Achtereenvolgens wordt aan de vorengenoemde rapporten aandacht besteed.

Ad a "Aruba Jazz & Latin Music Festival"

"Aruba Jazz & Latin Music Festival" (A.J.&.L.M.F.) is vanaf 1988 een jaarlijks terugkerend evenement waarvan de organisatie zou zijn opgedragen aan een door de Minister van Economische Zaken ingestelde commissie. De instelling van deze commissie is echter nimmer geformaliseerd. Doelstelling(en), bevoegdheden en verantwoordelijkheden van deze commissie zijn evenmin schriftelijk vastgelegd en blijven daardoor vaag. Uit beschikbare correspondentie kan worden afgeleid dat het organiseren van dit evenement verband houdt met bevordering van toerisme in de slappe seizoenmaanden.
Dit evenement wordt in strijd met Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (A.B. 1990 no GT 34) gesubsidieerd via de begroting van de Directie Toerisme, omdat vorenvermelde commissie A.J.&.L.M.F., gezien het voorgaande, nauwelijks kan worden aangemerkt als een instelling, als is bedoeld in artikel 1 juncto artikel 6 letter a van vorengenoemde subsidieverordening.
De ARA steunt dan ook de aanbeveling van de C.A.D. duidelijkheid te scheppen in de status c.q. rechtsvorm van deze commissie. Tevens is het aan te bevelen de doelstelling(en), bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de commissie vast te leggen.

Afb. 7: Logo Aruba Jazz & Latin Music Festival

De C.A.D. heeft voorts geconstateerd dat A.J.&.L.M.F. in 1992 naast het -volgens de begroting 1992- beschikbare krediet (Afl. 700.000), vooruitlopend op een definitieve aanvraag voor aanvullend krediet, met toestemming van de Minister van Financiën ook nog een voorschot ad Afl. 400.000 heeft ontvangen. Dit bedrag is in afwachting van een definitieve regeling zowel door de Directie Financiën als door de commissie A.J.&.L.M.F. als voorschot geboekt. De aanvraag voor aanvullend krediet is echter nimmer ingediend. Vermeldenswaardig is ook dat het door de Directie Financiën verstrekte (positief) advies op het gevraagde voorschot is opgesteld en ondertekend door waarnemend directeur ter Directie Financiën die tevens lid van de commissie A.J.&.L.M.F. was. Deze gang van zaken wordt toegeschreven aan de spoed waarmede het aangevraagde voorschot diende te worden afgewikkeld.
De ARA acht deze functievermenging ontoelaatbaar.

Eveneens worden door de C.A.D. de volgende punten naar voren gebracht:
- De commissie handelt vaak in naam van de overheid (bijv. bij het afsluiten van contracten met artiesten) zonder daartoe gemachtigd te zijn.
- De administratieve organisatie c.q. interne controle rondom met

name de quasi-goederenbeweging (entreekaarten) en voorraden laat veel te wensen over.

- De financiële verantwoording 1992 is niet juist en niet volledig. Zo worden aanzienlijke banktegoeden niet op de balans opgenomen; evenmin worden de in 1992 ontvangen c.q. betaalde bedragen betreffende "Aruba Jazz & Latin Music Festival" van voorgaande jaren in de administratie c.q. financiële verantwoording van 1992 verwerkt.
- Afrekening van de door het Land verstrekte voorschotten heeft niet plaatsgevonden.
- Er wordt relatief veel vrije toegangskaarten afgegeven.
- Pas na één jaar vindt een afrekening van een in juni 1992 verstrekt voorschot ad Afl. 1.000 door een commissielid plaats.

Om een indicatie te geven van het geldelijk belang worden naast elkaar de begrote kredieten en de (voorlopige) werkelijke uitgaven ten laste van het Land Aruba in beeld gebracht.

Overzicht 8.1-1: Begrote versus voorlopige werkelijke uitgaven (in Afl.)

Jaar	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Begrotings-overschrijdingen
1988	0	2.111.790	- 2.111.790
1989	0	1.209.237	- 1.209.237
1990	450.000	*	
1991	700.000	*	
1992	700.000	*	
1993	500.000	*	

* N.B.

De (voorlopige) werkelijke uitgaven zijn ontleend aan de (voorlopige) landsrekeningen 1988 en 1989 en vallen veel hoger uit dan die, verantwoord door A.J.&.L.M.F. zelf. Aangezien de ARA met betrekking tot de periode nà 1989 alleen over de cijfers van A.J.&.L.M.F. beschikt ziet de ARA vooralsnog van publicatie van deze cijfers af.

De ARA merkt op dat -voorzover bekend- de Staten nimmer goedkeuring hebben verleend voor de in 1988 en 1989 gedane uitgaven en de begrotingsoverschrijding in 1990 ad circa Afl. 460.500. Voorts dient te worden opgemerkt dat in de verantwoorde uitgaven niet zijn begrepen de kosten van overheidsdiensten die bepaalde prestaties le-

veren ten behoeve van het evenement en van overheidspersoneel, dat belast is met de organisatie van dit evenement; deze kosten worden in de administratie van het Land Aruba niet aan dit evenement toegerekend.
Gezien de (voorlopige) tekorten, tekent de ARA verder aan dat het hoog tijd wordt om dit evenement te evalueren. Teneinde tot een juiste afweging van de kosten c.q. het nut van dit evenement te komen is het aan te bevelen alle kosten (inclusief kosten overheidspersoneel c.q. verrichte diensten door overheidsdiensten) bij deze evaluatie te betrekken.
Vaststaat dat indien wordt besloten dit evenement voort te zetten de te verlenen subsidie voor een reëel bedrag in de begroting dient te worden opgenomen; indien het in de begroting geraamd krediet niet toereikend blijkt te zijn dan dient tijdig een artikel 14 procedure (van de Comptabiliteitsverordening 1989) te worden opgestart.

De ARA steunt tenslotte de door de C.A.D. gegeven aanbevelingen om alsnog met spoed:
- de status van de commissie formeel te regelen;
- de tekortkomingen in de administratieve organisatie c.q. interne controle op te heffen;
- de volledige administratie (inclusief verbeterde jaarrekeningen) vanaf 1988 over te leggen aan de C.A.D.;
- de vanaf 1988 door het Land verstrekte voorschotten af te rekenen en de banktegoeden over te maken naar het Land.

8.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"Voor de commissie A.J.&.L.M.F. geldt inmiddels de instructie om de aanbevelingen van de Centrale Accountantsdienst op te volgen. Uw aanbeveling met betrekking tot de nadere adstruering van de doelstellingen, bevoegdheden en verantwoordelijkeden van de commissie hou ik vooralsnog in beraad. Inmiddels bezie ik immers de mogelijkheid van uitbesteding van deze organisatie.

Vooralsnog is de commissie gemachtigd om in bepaalde gevallen namens de overheid te handelen.

De afgifte van vrije toegangskaarten is steeds tot het strikt noodzakelijke minimum beperkt.

De commissie legt elk jaar evaluatierapporten over. De regering is thans in afwachting van het evaluatierapport 1993."

8.1.2 WEERWOORD ARA

Het zich beraden over het al dan niet uitbesteden van de organisatie van A.J.&.L.M.F. mag geen beletsel zijn om de doelstellingen van dit festival c.q. de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de commissie vast te stellen en om dit festival te evalueren.

Ad b "Commissie Sabado Sensacional"

Het C.A.D.-rapport heeft betrekking op de financiële verantwoording van de "commissie Sabado Sensacional" over 1990, 1991 en 1992. De status van deze "commissie Sabado Sensacional" staat nog niet vast.

Volgens de voorzitter van de "commissie Sabado Sensacional" (tevens Directeur Directie Arbeid) is er geen sprake van een door de overheid ingestelde commissie maar is de organisatie van "Sabado Sensacional" ontstaan uit particulier initiatief met als doelstelling om door middel van "live" uitzendingen via het "Venevision"-televisieprogramma "Sabado Sensacional" internationaal reclame te maken voor lokale muziekgroepen c.q. Aruba.

Gezien de onduidelijkheden met betrekking tot de rechtsvorm, doelstellingen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van deze "commissie" is, in strijd met artikel 6 van de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (A.B. 1990 no GT 34), subsidie verleend.
De "commissie" is wel -in tegenstelling tot hetgeen door haar voorzitter wordt beweerd- als gesubsidieerde instelling verplicht zich te onderwerpen aan controle, ingesteld door de C.A.D. c.q. ARA.
In de betreffende jaren heeft deze "commissie" ten laste van de begroting van het Land de volgende bedragen ontvangen: 1990: Afl. 25.000; 1991: Afl. 75.000 en 1992: Afl. 200.000.
Dit zijn slechts de verstrekte geldmiddelen; daarnaast wordt ten behoeve van dit evenement o.a. personeel van bijv. Korps Politie

Aruba, Dienst Technische Inspectie, Brandweer, Douane, Setar ter beschikking gesteld. De kosten hiervan worden in de centrale administratie van het Land Aruba niet toegerekend aan dit evenement.

De financiële verantwoordingen c.q. documenten met betrekking tot de jaren 1990 en 1991 zijn niet door de commissie aan C.A.D. overgelegd.
De wel overhandigde administratie over 1992 is zeer gebrekkig; belangrijke documenten ontbreken. Bijvoorbeeld, bescheiden, die het bedrag ad US$ 107.594 (Afl. 193.669= circa 77% van de totale uitgaven) welk aan "Venevision" zou zijn uitbetaald, moeten rechtvaardigen, zijn niet voorhanden. Van deze uitgave is slechts een door "commissie Sabado Sensacional" opgestelde kwitantie aanwezig. De overeenkomst met c.q. originele factuur van "Venevision" kan niet overgelegd worden.

De C.A.D. heeft geconstateerd dat -niettegenstaande het advies van de Directie Financiën (no AG/2620, Fin/2829 d.d. 6 november 1992)- de Ministers van Welzijnszaken en Economische Zaken hebben besloten de in 1992 verstrekte subsidie te verantwoorden op de volgende begrotingsposten:
- 6763.9900.13068: Afl. 125.000
- 6212.1000.13068: Afl. 75.000

In feite wordt door deze handelwijze artikel 14 van de Comptabiliteitsverordening 1989, waarbij goedkeuring van de Staten moet worden verkregen voor het doen van niet-geraamde uitgaven, omzeild.
De ARA keurt dergelijke besluiten af en dringt hierbij aan op een stipte naleving van de Comptabiliteitsverordening 1989.

In weerwil van het besluit van de Ministers heeft de Directie Financiën in 1992 gemeend de uitgave ad Afl. 200.000 te moeten verantwoorden op begrotingspost 6212.0000.33000 (Subsidies). In 1990 resp. 1991 is de verstrekte subsidie door de Directie Financiën conform de besluiten op de begrotingspost(en) 6212.1000.13066 resp. 6212.0000.13068/6600.0000.13068/6700.0000.13068 verantwoord.

Met betrekking tot "commissie Sabado Sensacional" is de ARA van me-

ning dat zo spoedig mogelijk duidelijkheid moet worden verschaft ten aanzien van haar status c.q. rechtsvorm.
De ARA dringt tevens hierbij aan dat de volledige administatie vanaf 1990 met spoed alsnog aan de C.A.D. ter controle wordt overgedragen.

Indien de "commissie Sabado Sensacional" weigert de volledige administratie vanaf 1990 over te leggen dan geeft de ARA de verantwoordelijke Ministers in overweging passende maatregelen te nemen tegen deze "commissie" resp. de leden van deze "commissie".

8.1.3 REACTIE VAN DE MINISTER VAN WELZIJNSZAKEN

"Voorwaarde bij de toekenning destijds van de subsidie was dat achteraf openheid van boeken zou worden gegeven.
In dat licht bezien, is de regering van oordeel dat de controle achteraf op de besteding der ontvangen middelen verplicht en rechtmatig is.

Met de toezending van een afschrift van deze brief aan de commissie geldt derhalve de instructie alsnog aanstonds daartoe over te gaan."

8.2 WATER- EN ENERGIEBEDRIJF (W.E.B.)

De ARA heeft in dit jaarverslag de verzelfstandiging van het W.E.B. per 1 januari 1992 aan de orde willen stellen. Als gevolg van ontbrekende bijlagen, behorende bij de verzelfstandigingsovereenkomst die bij brief d.d. 31 december 1993 zijn opgevraagd en inmiddels ook door de ARA zijn ontvangen zal op dit onderwerp pas in een volgend jaarverslag teruggekomen worden.

Voorts wenst de ARA een opmerking in het algemeen te plaatsen naar aanleiding van in de pers verschenen berichten inzake de offerte-aanvragen voor de levering van gasolie aan W.E.B. N.V.. Aangezien deze offertes nog in de evaluatiefase verkeren zal de ARA niet inhoudelijk op deze zaak ingaan.
Wel merkt de ARA op dat naar haar mening sprake is van een belangenconflict indien de directeur van de moedermaatschappij (Aruba

Utilities N.V.) van W.E.B. N.V. via een N.V., waarvan hij directeur-aandeelhouder is, ook meedingt naar een order van W.E.B. N.V.. Immers als directeur van de moedermaatschappij kan hij toegang krijgen tot informatie die van invloed kan zijn op het bod van zijn (privé-)N.V.. Met andere woorden: de mogelijkheid bestaat dat de directeur heeft beschikt over informatie die hij heeft kunnen aanwenden ter behartiging van zijn persoonlijke belangen en deze persoonlijke belangen hoeven niet noodzakelijkerwijs samen te vallen met c.q. parallel te lopen aan de belangen van het Land Aruba.
De ARA benadrukt voor alle duidelijkheid nogmaals het onderstreepte woord kan in het voorgaande. Hoewel in werkelijkheid misschien niets onoirbaars heeft plaatsgehad wordt door de belangenvermenging in ieder geval de schijn gewekt dat aan de objectiviteit van de offerte, ingediend door de N.V., waarvan de directeur van Utilities N.V. directeur-aandeelhouder is, kan worden getwijfeld.
De ARA betreurt het dan ook dat het Land Aruba als enige aandeelhouder van Aruba Utilities N.V. een dergelijke belangenvermenging heeft toegestaan c.q. laat voortduren.

8.2.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"De door de vennootschap van de Directeur van Utilities Aruba N.V. uitgebrachte offerte is tezamen met de andere offertes onder gesloten couvert bij W.E.B. N.V. ingediend en in aanwezigheid van alle potentiële gegadigden geopend.

Betrokkene heeft bij het doen van de offerte niet beschikt over informatie die hij heeft kunnen aanwenden ter behartiging van zijn persoonlijke belangen.

Op grond van zakelijke overwegingen is vervolgens besloten de opdracht niet te gunnen aan zijn bedrijf.

Inmiddels vigeert de afspraak dat voortaan geen offertes meer zullen worden gedaan door dit bedrijf terzake van leveringen aan W.E.B. N.V. of Elmar N.V.."

9. Publieke Werken

9.1 DIENST OPENBARE WERKEN

De ARA heeft in 1993 zowel de door een accountantskantoor gecontroleerde jaarrekening 1990 als de adviesbrief met betrekking tot de controle van de jaarrekening 1990 ontvangen. Op de jaarrekening 1990 zal t.z.t. teruggekomen worden. Bij de adviesbrief met betrekking tot 1990 zijn ook die betreffende de controle 1986, 1987 en 1988 gevoegd.
Geconstateerd moet worden dat de aanbevelingen met betrekking tot de administratieve organisatie en interne controle en de inrichting van de administratie tot nog toe niet of nauwelijks zijn gevolgd. De ARA brengt deze aanbevelingen nogmaals onder de aandacht.
De ARA uit verder haar verontrusting over het feit dat de administratieve organisatie en interne controle rondom het begin 1993 ingevoerde computersysteem door de controlerende accountant niet kon worden vastgesteld. Aangezien de administratieve organisatie en interne controle rondom het computersysteem bepalend zijn voor de betrouwbaarheid van de uit het systeem verkregen informatie dient hieraan zo spoedig mogelijk aandacht te worden besteed.

9.1.1. REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

"De uitvoering van de aanbevelingen van het accountantskantoor is inmiddels met voortvarendheid ter hand genomen. Teneinde de afdeling interne controle verder uit te kunnen bouwen alsmede de andere aanbevelingen te kunnen implementeren wordt thans gewerkt aan de kwalitatieve versterking van het personeelsbestand.

Aan een openbaar accountantskantoor is in verband met de in 1993 ingevoerde computersysteem een offerte gevraagd voor het opzetten van een administratieve organisatie en interne controle."

9.2 SERVICIO DI LIMPIEZA DI ARUBA (SERLIMAR)

De C.A.D. heeft in 1993 een rapport uitgebracht omtrent het overwerk bij Serlimar in de periode 1990 tot en met 1992. Dit rapport geeft aanleiding tot een diepgaand onderzoek naar het fenomeen

overwerk in het algemeen en bij Serlimar in het bijzonder. Echter, het ontbreekt de ARA tot nog toe aan personeel om zulke onderzoeken uit te voeren.
Uit de vergelijking van begrote versus werkelijke uitgaven ten gevolge van overwerk blijken, relatief gezien, grote begrotingsoverschrijdingen. Als verklaring voor de toename van overwerk voert de directie aan het personeelstekort en het defect raken van de vuilophaaltrucks.
Het personeelsbestand vertoont sedert 1988 weliswaar een dalend verloop (totaal aantal werknemers: begin 1988: 173; ultimo 1990: 144; ultimo 1991: 138 en ultimo 1992: 151), maar het is ronduit verontrustend dat de C.A.D. heeft moeten constateren dat de vuilophaaltrucks door de bank genomen maximaal vijf uur onderweg zijn in verband met het afwerken van een route c.q. wijk (dagtaak). Van de werknemers die op een vuilophaaltruck werken melden alleen de chauffeurs zich bij Serlimar om de vuilophaaltrucks op te halen; de andere werknemers worden daarna door deze chauffeurs opgehaald. Na het afleggen van de opgedragen route wordt de vuilophaaltrucks door de chauffeurs terugbezorgd bij Serlimar. Gebruikelijk is dat na het volbrengen van de dagtaak de buitendienstwerknemers naar huis mogen gaan; zij werken dus minder dan 8 uur per dag maar krijgen per dag wel 8 uur loon uitbetaald. Ook bij overwerk geschiedt hetzelfde: per uitgevoerde route wordt 8 uur (à 150% c.q. 200%) overwerk uitbetaald ongeacht het werkelijk aantal gewerkte uren.
Noch presentielijsten noch urenverantwoordingsstaten konden worden overgelegd aan de C.A.D..

Uit het feit dat de vuilophaaltrucks maximaal vijf uur onderweg zijn per opgedragen route kan worden afgeleid dat een dagtaak in minder dan vijf uur kan worden volbracht. Door de werknemers van de buitendienst na het volbrengen van de route (dagtaak) te laten vertrekken wordt in strijd met artikel 49 lid 1 van de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht (LMA) gehandeld. Volgens de directie van Serlimar dateert deze werkwijze uit een ver verleden en is ontstaan als gevolg van personeelsproblemen (ziekteverzuim e.d.) waardoor het huisvuil niet werd opgehaald. Om de buitendienstwerknemers te motiveren werd deze regeling ingevoerd, die indertijd zou zijn besproken met de toenmalige Gedeputeerde van Publieke Werken.

De ARA dringt aan op regeling van de werktijden ten behoeve van Serlimar. Indien de LMA van kracht blijft voor de buitendienstwerknemers van Serlimar dan zullen de af te leggen routes moeten worden aangepast en/of aanvullende werkzaamheden (bijv. onderhoudswerkzaamheden) moeten worden opgedragen. Indien deze aanpassing op onoverkomelijke bezwaren zou stuiten dan dient een op Serlimar toegespitste werktijdenregeling te worden vastgesteld, want artikel 49 lid 1 van het LMA kan niet op basis van een mondelinge afspraak opzij gezet worden.

Overigens, de ARA heeft in haar jaarverslag 1992 de problemen rond de inning van retributies voor de door Serlimar verleende diensten aangekaart. Het blijkt thans dat het innen van retributies door Serlimar nog steeds niet plaatsvindt, hetgeen aan een aantal factoren is te wijten. De ARA brengt e.e.a. nogmaals onder Uw aandacht en dringt erop aan dat de nodige besluiten worden genomen ter oplossing van dit probleem.

9.2.1 REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

De gegeven reactie geeft de mening van het hoofd van Serlimar weer en is daarom niet opgenomen in dit jaarverslag.

9.3 DIENST LANDMEETKUNDE EN VASTGOEDREGISTRATIE

Betreffende de Dienst Landmeetkunde en Vastgoedregistratie heeft de C.A.D. in 1993 twee rapporten uitgebracht. Het rapport inzake de controle van de jaren 1990 en 1991 zal in verband met nog te verrichten nader onderzoek later worden behandeld. Het andere rapport betreft de controle van de verantwoording van de kasopbrengsten over de periode 1 januari 1992 tot en met 21 september 1993. Hierbij is het volgende geconstateerd:

- er waren diverse malen te hoge saldi in kas aanwezig;
- er is een persoonlijke cheque ad Afl. 750 op 14 juli 1992 verzilverd, zonder dat er sprake was van enige dienstverlening door het Kadaster;
- er is in 1992 Afl. 1.500 teweinig opbrengsten verantwoord en dit bedrag was ook niet in kas aanwezig;
- in 1993 is (tot en met 21 september 1993) Afl. 27 teweinig opbrengsten verantwoord; ook in dit geval is er sprake van een kastekort.

De C.A.D. heeft geadviseerd overtollige kasgelden te storten bij de bank en kasinstructies in acht te nemen. Het geconstateerde kastekort van in totaal Afl. 1.527 dient door de beheerder van de kas aangezuiverd te worden. De ARA steunt deze aanbevelingen en acht het volstrekt ontoelaatbaar dat persoonlijke cheques worden verzilverd bij het Kadaster.

9.3.1 REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

Naar aanleiding van het C.A.D.-rapport wordt door het Hoofd van Dienst aan de Minister bericht dat de volgende acties zijn ondernomen:

- de door C.A.D. gegeven aanbevelingen c.q. kasinstructies worden opgevolgd;
- er worden geen persoonlijke cheques verzilverd zonder dat er sprake is van een dienstverlening;
- de te weinig verantwoorde opbrengsten bestaan nog. Door het ontbreken van een kasbeheerder is het moeilijk het geconstateerde kastekort door de beheerder te laten aanzuiveren. Thans zijn er twee medewerkers bereid gevonden de functie van kasbeheerder respectievelijk waarnemend kasbeheerder naast hun bestaande functie te gaan uitvoeren;
- het kastekort ad Afl. 27 is inmiddels aangezuiverd.

9.3.2 WEERWOORD ARA

Uit de gegeven reactie leidt de ARA af dat, naast het indertijd ontbreken van een formeel aangestelde kasbeheerder, ook de hoogte van het tekort ad Afl. 1.500 een rol speelt bij het achterwege laten van de aanzuivering van dit tekort; immers het kastekort ad Afl. 27 is wel aangezuiverd.

10 Vervoer en Communicatie

10.1 DIENST DER POSTERIJEN

In 1993 heeft de ARA inzake de Dienst Posterijen twee rapporten van C.A.D. ontvangen betreffende geconstateerde tekorten:

- bij kasopnames op 26 oktober 1992 op de postkantoren te Oranjestad resp. Noord van per saldo Afl. 778,92 resp. Afl. 68,68. Behalve deze kastekorten heeft de C.A.D. geconstateerd dat uit de hoofdkas te Oranjestad voorschotten aan personeel (tweemaal van Afl. 250 elk) zijn verstrekt en dat ten behoeve van een sportweek wegens het 100-jarige bestaan van de Postdienst een voorschot ad Afl. 2.040 in verband met wisselgeld is verstrekt;
- bij een kasopname op 26 en 28 oktober 1992 op het postkantoor te San Nicolas van per saldo Afl. 23,72.

  De ARA merkt op dat alle aanwezige kassen binnen één dienst simultaan dienen te worden opgenomen. In het geval van de kasopname op het postkantoor te San Nicolas was dit niet mogelijk wegens ziekte van één der kassiers. Deze op 26 oktober 1992 niet opgenomen kassen werden door de C.A.D. verzegeld, zodat op 28 oktober 1992 de kasopname kon worden voortgezet.

Uit een door de ARA verricht onderzoek blijkt dat er een interne richtlijn zou zijn die bepaalt dat kleine kastekorten direct dienen te worden aangezuiverd door de desbetreffende kassiers en grotere kastekorten worden aangemerkt als (personeels)voorschotten die in termijnen op het salaris van de desbetreffende kassiers zullen worden ingehouden. Voorzover de ARA bekend, beschikt het hoofd van dienst van het postkantoor niet over de bevoegdheid om personeelsvoorschotten en andere voorschotten uit de kas van het Postkantoor te verstrekken.

De ARA beveelt dan ook aan de interne richtlijn zo spoedig mogelijk in overeenstemming te brengen met wettelijke bepalingen (Voorschotbesluit: A.B. 1957 no 26) en maatregelen te nemen bij overtreding hiervan.

Voorts heeft de C.A.D. de ARA bericht dat:

- bij een interne opname van de postzegelvoorraad op 17 juni 1993 op het postkantoor te Oranjestad een tekort is geconstateerd, dat na controle door de C.A.D. is bepaald op een bedrag ad Afl. 67.405,05 (exclusief de eerste-dag enveloppen). Het voorraadverschil hierin is nog niet definitief vastgesteld. Gezien de hoogte

van het geconstateerde voorlopige tekort dient naar de mening van de ARA hieromtrent nader onderzoek te worden ingesteld door de C.A.D..

- dat bij een interne kasopname d.d. 27 oktober 1993 op het postkantoor te San Nicolas tekorten zijn geconstateerd, die na controle door de C.A.D. zijn vastgesteld op een resp. tekort van Afl. 52.048,30 in de hoofdkas en Afl. 585,00 in de postzegelkas.

Deze twee zaken zijn in handen van de Landsrecherche.

10.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

"De door de Centrale Accountantsdienst geconstateerde tekorten bij de kasopnames op 26 en 28 oktober 1992 zijn inmiddels aangezuiverd.

Het voorschot ad Afl. 250 is overigens slechts éénmaal verstrekt. Het voorschot in verband met de viering van het 100-jarig bestaan van de Posterijen is met instemming van de Minister van Vervoer en Communicatie verstrekt. Deze voorschotten zijn inmiddels aangezuiverd.

Thans vigeert voor de Dienst der Posterijen de volgende richtlijn:
- voorschotten uit de interne kas worden niet verstrekt;
- alle kastekorten c.q. -overschotten dienen direct te worden aangezuiverd c.q. teruggestort;
- bij grotere tekorten wordt de Landsrecherche direct ingeschakeld;
- indien een kassier financieel niet in staat is om een kasverschil direct aan te zuiveren, dan wordt dit verschil op zijn salaris ingehouden. Het betreft hier geen personeelsvoorschotten.

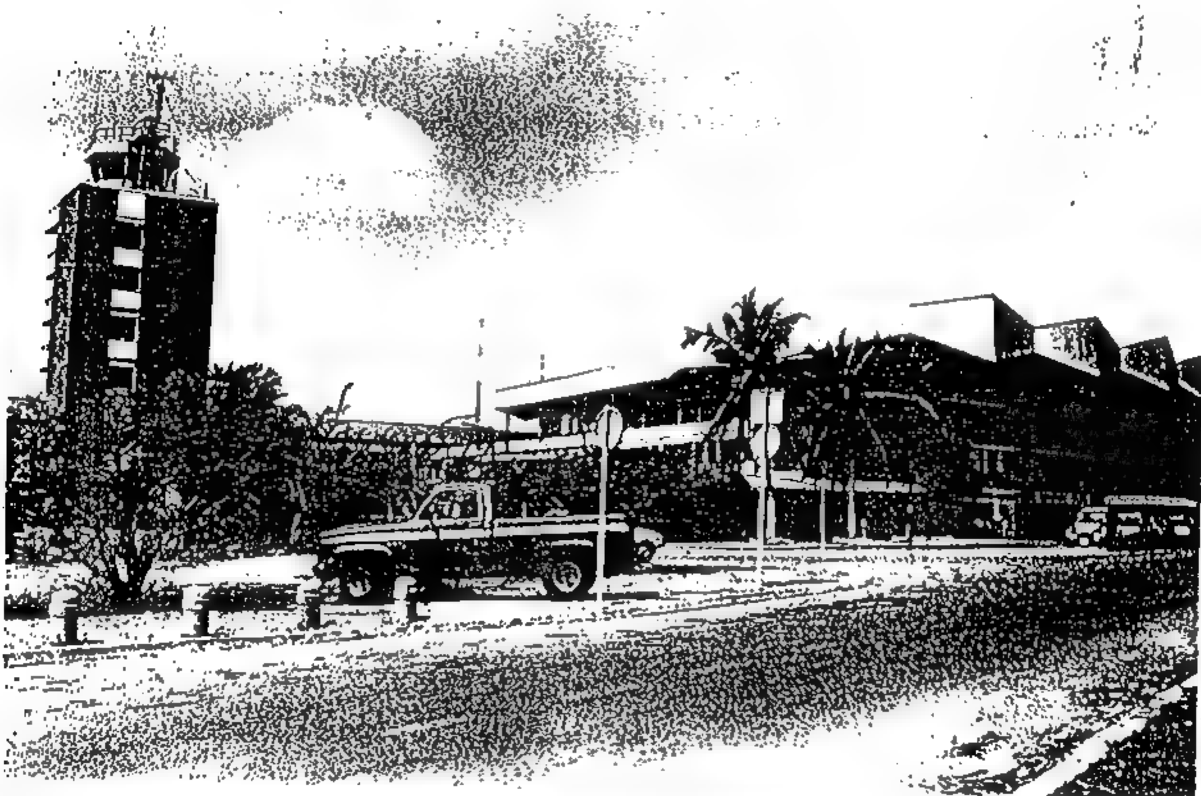
De ambtenaar die verantwoordelijk is voor het tekort in de postzegelvoorraad op het postkantoor te Oranjestad is inmiddels ontslagen, terwijl de procedure tot disciplinaire bestraffing van de ambtenaar die verantwoordelijk is voor de kastekorten op het postkantoor te San Nicolas op korte termijn wordt afgerond. In beide gevallen zal terugvordering plaatsvinden."

10.1.1 WEERWOORD ARA

De ARA beschikt over documenten waaruit blijkt dat aan twee personeelsleden voorschotten zijn verstrekt nl. een op 25-9-1992 verstrekt voorschot ad Afl. 500, waarop op 28-9-1992 Afl. 250 is afgelost, en een op 16-10-1992 verstrekt voorschot ad Afl. 250.

10.2 LUCHTHAVENDIENST

Bij brief d.d. 6 oktober 1993 heeft de Minister van Financiën de jaarrekeningen 1988, 1989 en 1990 van de Luchthavendienst (L.H.D.) aan de ARA ter controle aangeboden.
De ARA is nog niet aan de controle van deze rekeningen toegekomen en zal pas in een volgend jaarverslag hierop terugkomen. Tegelijkertijd zal dan ingegaan worden op de privatisering van de L.H.D., die volgens planning halverwege 1994 een feit moet zijn.

Afb. 8: Reina Beatrix Luchthaven

10.3 TELE ARUBA N.V.

Zoals reeds in het vorig jaarverslag naar voren is gebracht, is de ARA vanaf medio 1992 bezig met een onderzoek bij Tele Aruba N.V.. Een gedeelte van het onderzoek (1986 tot en met 1989) is uitbesteed; hierover is begin 1993 rapport uitgebracht door het accountantskantoor, waaraan de opdracht is verstrekt; het andere gedeelte (1990 tot en met 1992) kon wegens het ontbreken van de desbetreffende jaarrekeningen alsmaar niet afgerond worden.

Teneinde raad door het te lang uitblijven van in het onderzoek Tele Aruba N.V. te betrekken jaarrekeningen heeft de ARA de ministerraad bij brief d.d. 3 mei 1993 verzocht bij de Minister van Vervoer en Communicatie aan te dringen deze jaarrekeningen te doen verstrekken aan de ARA ter afronding van het onderzoek.

Bij brief d.d. 2 augustus 1993 heeft de Minister van Vervoer en Communicatie de ARA ingelicht over de door Tele Aruba N.V. ondervonden moeilijkheden bij de verwerking van de administratie en de oorzaken (o.a. gebrek aan kwalitatief personeel, met als gevolg een gebrekkige administratie), die hebben geleid tot de achterstanden in het opmaken van de jaarrekeningen. Doordat Tele Aruba N.V. achterstallig was met de betaling van de controlerende accountant is de controle van de jaarrekeningen ook opgeschort geweest.
Volgens de Minister heeft de controlerende accountant toegezegd de jaarrekening met betrekking tot 1992 in september/oktober 1993 aan Tele Aruba N.V. aan te bieden, indien de jaarrekeningen betreffende 1990 en 1991 vóór september 1993 zijn opgemaakt en gecontroleerd.

Van de controlerende accountant heeft de ARA begrepen dat jaarrekening 1990 sinds begin november 1993 in concept gereed was. De definitieve jaarrekening 1990 zou eind november 1993 verschijnen.

De ARA merkt op dat ondanks het feit dat Tele Aruba N.V. sinds medio 1992 een financieel directeur heeft aangesteld, de achterstanden niet zijn ingelopen; immers ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag heeft de ARA nog steeds geen enkele reactie ontvangen op haar schriftelijk verzoek d.d. 31 december 1993 de jaarrekeningen 1990 tot en met 1992 ter inzage te verstrekken.

Voorts dient te worden opgemerkt dat bepalingen van de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (A.B. 1990 no GT 34) door Tele Aruba N.V. -op een aantal punten- niet worden nageleefd.
Subsidies worden toegekend bij landsbesluit; ten aanzien van de voorgaande jaren kunnen deze landsbesluiten niet aan de ARA worden overgelegd. Bij brief d.d. 27 mei 1987 wordt Tele Aruba N.V. -ter bevestiging van hetgeen reeds mondeling is medegedeeld- bericht dat de Raad van Ministers in zijn vergadering van 6 mei 1986 besloten heeft Tele Aruba N.V. voorlopig, bij wijze van voorschot, maande-

lijks een bedrag van Afl. 50.000 uit te keren, welk voorschot t.z.t. verrekend zal worden met de kosten van overheidsprogramma's en/of eventuele aan Tele Aruba N.V. toe te kennen subsidies.
In 1989 heeft de Vertegenwoordiging van Nederland voor Ontwikkelingshulp aan Aruba (VNOA) de financiering van de verbouwing en technische modernisering van Tele Aruba N.V. via Nederlandse Ontwikkelingshulp goedgekeurd op voorwaarde dat het Land Aruba zich garant stelt voor de exploitatietekorten van Tele Aruba N.V.. In de ministerraadvergadering d.d. 7 maart 1990 is besloten dat de regering aan de gestelde voorwaarde tegemoetkomt.

Uit het voorgaande blijkt dat Tele Aruba N.V. sedert 1986 voorschotsubsidie ontvangt zonder dat deze formeel is geregeld.
Het is aan te bevelen de toekenning van subsidie zo snel mogelijk te regelen bij landsbesluit en daarbij ook nadere subsidievoorwaarden te stellen aan Tele Aruba N.V. met name op het gebied van de administratie en administratieve organisatie/interne controle.

Gelet op het voorgaande is het voor de ARA onbegrijpelijk dat Tele Aruba N.V. ondanks het niet voldoen aan de in artikel 6 van de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (A.B. 1990 no GT 34) gestelde eisen ook in 1993 een voorschotsubsidie krijgt uitbetaald door het Land.

Artikel 6 van de geldende Subsidieverordening instellingen van openbaar nut luidt als volgt:

Bij de aanvraag om subsidie moeten worden overgelegd:
a) het reglement of de statuten der instelling;
b) de rekening van inkomsten en uitgaven of die van baten en lasten van het afgelopen jaar;
c) de begroting van inkomsten en uitgaven of die van baten en lasten voor het lopende jaar;
d) een lijst, vermeldende de namen van hen die de instelling in het afgelopen jaar door hun periodieke geldelijke bijdragen steunden, en de som welke door ieder hunner is bijgedragen;
e) een verslag omtrent de werkzaamheden der instelling over het afgelopen jaar, welk verslag moet vermelden al hetgeen een beoordeling van de werking der instelling kan bevorderen;
benevens, indien het een aanvraag om een bijzondere subsidie betreft:
f) een kostenraming van het uit te voeren project.

Overigens, krachtens artikel 7 van genoemde Subsidieverordening dient de aanvraag om een algemene subsidie binnen twee maanden na afloop van het jaar waarop de in artikel 6, onderdelen b en d, bedoelde stukken betrekking hebben te worden ingediend.

Ter informatie zij vermeld, dat Tele Aruba N.V. de volgende voorschotsubsidies van het Land heeft ontvangen, die nimmer zijn afgerekend:

Tabel 10.3-1: Voorschotsubsidies verstrekt aan Tele Aruba N.V. door het Land Aruba 1986-1993 (in Afl.)

Jaar	Begroting	(Voorlopige) Rekening
1986	626.000	547.922
1987	639.500	603.369
1988	P.M.	637.405
1989	P.M.	[illegible]
1990	P.M.	90.000
1991	P.M.	859.350
1992	784.400	909.000 [1]
1993	700.000	786.000

Vorenstaande cijfers zijn ontleend aan de administratie van het Land Aruba en voor wat betreft de jaren 1986 tot en met 1989 afgestemd met de financiële administratie van Tele Aruba N.V..

10.3.1 REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

"Ten gevolge van de gebrekkige administratie die in het verleden is gevoerd, zijn er achterstanden opgetreden bij het opmaken van de jaarrekeningen. Inmiddels wordt met voortvarendheid gewerkt aan het wegwerken van deze achterstanden.

In het lopende jaar zullen de jaarrekeningen over 1991 en 1992 gereed zijn, terwijl die over 1993 en 1994 volgend jaar gereed zullen zijn.

---

1 Dit is de voorschotsubsidie 1992 zoals deze uit het grootboek van de Directie Financiën blijkt. Hierin zijn nog niet begrepen:
- het bedrag ad Afl. 500.000 dat als voorschot op openstaande facturen op 14 december 1992 aan Tele Aruba N.V. is verstrekt.
- het bedrag dat op basis van het in de ministerraadvergadering d.d. 25 mei 1992 genomen besluit nog moet worden uitbetaald inzake de financiering van de aanschaf van een "remote van" ad US$ 287.440 (middels de begroting van het Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten).

Om praktische redenen is bij de toekenning van voorschotsubsidie aan Tele Aruba N.V. afgeweken van regelgeving terzake. Inmiddels wordt gewerkt aan de formalisering van de toegekende voorschotsubsidie alsmede aan de subsidie-overeenkomst c.q. -voorwaarden."

10.3.2 WEERWOORD ARA

De ervaring leert dat aan toezeggingen van jaarrekeningen van Tele Aruba N.V. geen gevolg wordt gegeven.
Aangezien de praktische redenen, die hebben geleid tot het afwijken van de regelgeving terzake van het verstrekken van subsidies niet vermeld zijn in de reactie, kan de ARA ook niet beoordelen in hoeverre het afwijken van de regelgeving gerechtvaardigd was.

10.4 COMPANIA ARUBIANO DI BUS N.V.

Op de door de ARA (brief d.d. 26 november 1993) aan de Compania Arubiano di Bus N.V. (in het vervolg aangeduid met Arubus) gestelde vragen omtrent de (tot dan toe bij de ARA aanwezige) jaarrekeningen 1982 tot en met 1990 is ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag nog geen antwoord ontvangen.

Arubus onderhoudt vanaf 29 september 1979 lijn- en schoolbusdiensten en heeft sedertdien bedragen als voorschotsubsidies uit 's Landskas ontvangen.
Echter, krachtens artikel 1 van de Subsidieverordening instellingen van openbaar nut (A.B. 1990 no GT 34) komt Arubus niet in aanmerking voor subsidies. Immers, artikel 1 van genoemde Subsidieverordening instellingen van openbaar nut luidt:

Aan plaatselijke instellingen van openbaar nut, welke niet zijn instellingen van weldadigheid, inrichtingen van onderwijs of openbare middelen van vervoer, kan subsidie uit de Landskas worden toegekend, indien zij kunnen worden geacht een algemeen belang te dienen.

Voorzover de ARA bekend, bestaat er tussen het Land en Arubus evenmin een subsidie-overeenkomst. Aangezien de besprekingen hieromtrent volgens de toelichting in de jaarrekeningen van Arubus sedert 1979 gaande zijn lijkt het de ARA nu hoog tijd dat deze zaak formeel wordt geregeld.

De door Arubus ontvangen bedragen zijn als volgt:

Tabel 10.4-1: Voorschotsubsidies verstrekt aan Arubus door het Land Aruba 1979-1993 (in Afl.)

Jaar	Begrote bedrag	Werkelijk bedrag	Exploitatie-tekort Arubus
1979	niet bekend	niet bekend	67.857
1980	niet bekend	100.000	783.944
1981	niet bekend	792.000	1.336.342
1982	niet bekend	1.502.708	1.954.910
1983	niet bekend	2.300.000	2.883.117
1984	niet bekend	2.330.000	2.325.074
1985	niet bekend	1.617.000	2.477.062
1986	2.606.000	1.717.654	2.883.072
1987	2.654.000	1.941.912	2.244.504
1988	2.300.000	1.802.121	2.592.026
1989	1.631.000	1.485.199	1.880.750
1990	1.489.000	1.684.998	1.246.244
1991	2.063.500	1.919.635	1.518.204
1992	1.559.000	2.569.752	2.349.003
1993	1.305.000	1.485.000	niet bekend

De exploitatietekorten en werkelijk ontvangen bijdragen 1979 tot en met 1992 zijn ontleend aan de jaarrekeningen van Arubus terwijl het in 1993 verstrekte voorschot afkomstig is uit de administratie van de Directie Financiën. De vorengenoemde landsbijdragen stemmen voor wat betreft de jaren 1986 tot en met 1989 niet overeen met de bijdragen, welke volgens de rekeningen van het Land 1986 en 1987 c.q. concept-rekeningen 1988 en 1989 als (voorschot)subsidies zijn uitbetaald aan Arubus. Deze verschillen, die materieel zijn, dienen alsnog uitgezocht te worden voordat de afrekening plaatsvindt. Ook met betrekking tot de bijdragen in de overige jaren zijn door de ARA (nog uit te zoeken) verschillen geconstateerd tussen de bijdragen, opgenomen in de jaarrekeningen van Arubus en die volgens de centrale administratie, gevoerd door de Directie Financiën.
In de jaarrekeningen van Arubus wordt jaarlijks het verschil tussen het exploitatietekort en het bedrag ontvangen van het Land geactiveerd als zijnde een vordering op het Land Aruba. Per 31 december 1992 zou er volgens de jaarrekening van Arubus een vordering op het Land zijn van Afl. 5.995.581.
Blijkbaar wordt ervan uitgegaan dat het Land Aruba jaarlijks het gehele exploitatietekort van Arubus voor zijn rekening neemt. Waarop deze veronderstelling is gebaseerd is de ARA niet bekend.
Ten overvloede wijst de ARA er voorts op dat, indien inderdaad de toezegging zou zijn gedaan aan Arubus dat jaarlijks het gehele exploitatietekort voor rekening van het Land komt, de begrote bedragen niet reëel waren in het verleden en voor de toekomst dienen te worden aangepast.

10.4.1 REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

"Uit 's Landskas wordt aan Arubus N.V. jaarlijks een bijdrage verstrekt ter dekking van het exploitatietekort. Het betreft hier geen subsidie in de zin van de Subsidieverordening.

Aan de formalisering van de exploitatie-overeenkomst wordt inmiddels met voorrang gewerkt."

10.5 AIR ARUBA N.V.

Air Aruba N.V. is in 1986 in het leven geroepen. Bij Landsbesluit d.d. 27 april 1988 wordt besloten de in 1987 door het Land Aruba verworven aandelen van Air Aruba N.V. te verkopen. In 1991 klopt Air Aruba N.V. bij de overheid aan. Bij Landsbesluit d.d. 10 september 1991 wordt besloten een geldlening ad Afl. 5.000.000, te verstrekken door het Algemeen Pensioenfonds van Aruba (A.P.F.A.) aan Air Aruba N.V., goed te keuren en de Staten te gaan benaderen voor een garantie ten behoeve van Air Aruba N.V.. Voorzover de ARA bekend, hebben de Staten hun goedkeuring aan deze garantie nog niet verleend.

In het kader van het in 1993 genomen besluit om de deelname van het Land in het aandelenkapitaal van Air Aruba N.V. uit te breiden, heeft de ARA de jaarrekeningen 1986 tot en met 1992 van Air Aruba en de uitgebrachte rapporten inzake de studies met betrekking tot de mogelijke deelname in Air Aruba N.V. opgevraagd bij de Minister van Financiën.
De Minister heeft bij brief d.d. 10 augustus 1993 de ARA o.a. bericht dat de *"opgevraagde rapporten uitdrukkelijk geen betrekking hebben op controle van periodieke overzichten van het geldelijk beheer en van de vermogenstoestand conform artikel 31 lid 3 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer. Een afweging makend tussen het uiterst vertrouwelijk karakter van deze rapportages en Uw mogelijke belang bij kennisname hiervan, heb ik gemeend deze rapporten niet aan U te moeten verstrekken."*
De ARA was verontwaardigd over deze passage van de brief, temeer omdat in ieder geval één van deze rapporten is becommentarieerd in de pers. De ARA heeft van haar verontwaardiging dan ook blijk gegeven bij brief d.d. 30 augustus 1993.

Volgens de ARA wordt in de gewraakte passage zonder enige grondslag een aanslag gepleegd op de integriteit van het College en de secretaris van de ARA, die een geheimhoudingsplicht hebben. Bovendien is de ARA van oordeel dat geen enkel instituut (zelfs de Staten niet) het prerogatief heeft om voor haar te bepalen van welke documenten zij ten behoeve van haar onderzoeken al dan niet kennis mag c.q. moet nemen. Artikel 30 lid 2 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer geeft de ARA juist de ruimte om stukken die zij in verband met de uitvoering van de aan haar opgedragen taak wenselijk of nodig oordeelt op te vragen.
De ARA heeft dan ook in dezelfde brief de stukken, die zij nodig heeft geacht om de deelneming in Air Aruba N.V. te kunnen beoordelen alsnog opgevraagd. Deze brief is tot op heden niet beantwoord.

De ARA wijst er tenslotte op dat met een eventuele deelname in Air Aruba N.V. geen rekening is gehouden in de begroting van het Land Aruba met betrekking tot het dienstjaar 1993. Evenmin is het de ARA bekend of aan de Staten goedkeuring hiervoor is gevraagd. Er schijnt een bedrag van circa US $ 17.000.000 met de deelname in Air Aruba gemoeid te zijn, waarin mede is begrepen de vorengenoemde lening die door Algemeen Pensioenfonds Aruba is verstrekt in 1991. Deze lening zou door het Land Aruba worden overgenomen en worden omgezet in aandelenkapitaal.

10.5.1 REACTIE VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

"Het ontwerp van de Landsverordening tot het verlenen van machtiging tot het aangaan van de geldlening ad Afl. 5.000.000 heeft de Staten inmiddels bereikt.
Gelet echter op de elkaar snel opvolgende ontwikkelingen rondom de N.V. ligt het in de bedoeling om medio dit jaar de Staten te benaderen met een totaal pakket, waarin behalve vorengenoemde aangelegenheid tevens zullen worden opgenomen de omzetting van de schulden van de N.V. aan het Land (inclusief evenvermelde lening) in aandelen, benevens de herstructurering van de financiering van de N.V., waaronder begrepen de eventuele verkoop van aandelen door de N.V. e.e.a. gebaseerd op een deugdelijk "business plan" van de N.V.."

11. Volksgezondheid

11.1 MEDISCHE VERZORGING

Gealarmeerd door de grote begrotingsoverschrijdingen van de uitgaven inzake hospitaalverpleging, verpleging/verzorging in het buitenland met betrekking tot on- c.q. minvermogenden (PPK-patiënten) is de ARA informatie gaan inwinnen bij de diverse instanties, die belast zijn met de medische verzorging. De PPK-patiënten veroorzaken slechts een deel van de totale medische uitgaven die ten laste van het Land Aruba komen; immers ook de medische uitgaven (minus de inhoudingen op het salaris) van overheidspersoneel komen ten laste van het Land Aruba.

De ARA heeft nog geen zicht op het verloop van de totale medische uitgaven. Om toch een indruk te geven van de ontwikkeling van de begrotingsoverschrijdingen zijn ter illustratie de begrote versus werkelijke uitgaven van de hospitaalverpleging (exclusief verpleging/verzorging in het buitenland) inzake PPK-patiënten gedurende 1986-1992 hieronder opgenomen, ook al valt de PPK-patiëntenproblematiek niet onder de competentie van de Minister van Publieke Werken & Volksgezondheid maar onder die van de Minister van Welzijnszaken. De werkelijke uitgaven zijn ontleend aan de (voorlopige) rekeningen 1986 tot en met 1989 en voor de jaren daarna aan de administratie, gevoerd door de Directie Financiën.

Overzicht 11.1-1: Begrote versus werkelijke medische uitgaven [2] PPK-patiënten 1986-1993 (in Afl.)

Jaar	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verschil [3]
1986	19.000.000	18.844.928	155.072
1987	17.000.000	19.945.080	-2.945.080
1988	14.000.000	21.023.529	-7.023.529
1989	14.000.000	19.310.094	-5.310.094
1990	14.000.000	19.584.802	-5.584.802
1991	14.000.000	19.751.667	-5.751.667
1992	15.500.000	22.671.128	-7.171.128
1993	15.200.000	niet bekend	

---

[2] Onder deze medische uitgaven zijn begrepen: hospitaalverpleging, vrije geneeskundige behandeling en levering medicamenten.

[3] Een positief verschil geeft een begrotingsonderschrijding weer terwijl met een negatief verschil een begrotingsoverschrijding wordt aangeduid.

De verschillen ten opzichte van de begroting worden in de reeds opgeleverde jaarrekeningen niet verklaard. Gezien deze grote verschillen is naar de mening van de ARA een diepgaand onderzoek naar alle ten laste van het Land komende medische uitgaven op zijn plaats teneinde te bezien of de beheersbaarheid van deze uitgaven voldoende gewaarborgd wordt door getroffen maatregelen.

Daarom heeft de ARA de Minister van Publieke Werken en Volksgezondheid benaderd met het verzoek:

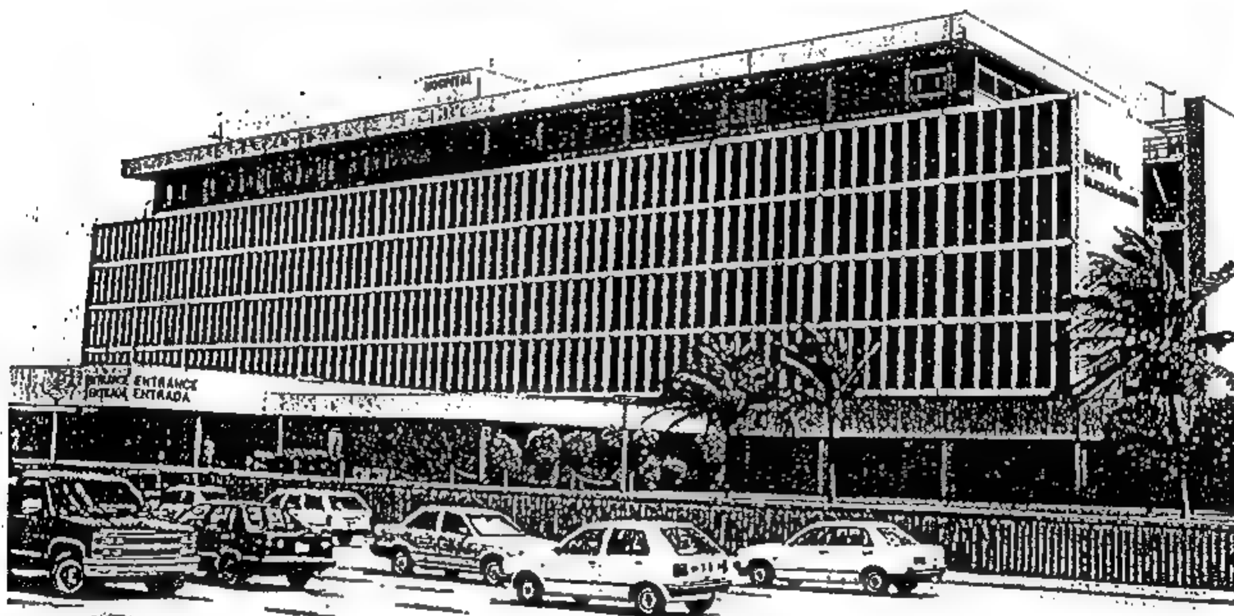
- om de ARA de volgende informatie te verstrekken:
  - de uitgebrachte rapporten o.a. door commissie-Hekking;
  - jaarrekeningen 1986 tot en met 1992 Dr. Horacio Oduber Hospitaal.
- de in het protocol d.d. 7 april 1992 overeengekomen financiële doorlichting onder auspiciën van de ARA te doen plaatsvinden.

Op het eerstgenoemde verzoek heeft de Minister besloten om de gevraagde informatie te verstrekken. Met betrekking tot het tweede verzoek is het besluit eerst op 1 juni 1994 gevallen; de ARA is hierbij gemachtigd om de financiële doorlichting onder haar auspiciën te doen plaatshebben.

Uit het door commissie-Hekking uitgebracht rapport blijkt dat het functioneren van Dr. Horacio Oduber Hospitaal op tal van gebieden vatbaar is voor verbeteringen. Het onderzoek van de commissie-Hekking heeft zich gericht op de voorwaarden, die zijn geschapen om te komen tot een goede zorgverlening. Deze voorwaarden kunnen betrekking hebben op de structuur (gebouw, personele middelen, organisatievorm) waarbinnen de zorgverlening plaatsvindt, op het zorgproces zelf en op de activiteiten die specifiek gericht zijn op bewaking en bevordering van de kwaliteit van de zorgverlening.
De commissie-Hekking komt tot de volgende conclusies en aanbevelingen:

Het onderzoek naar de kwaliteitszorg in het Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal (in het vervolg afgekort tot HOH) in Oranjestad heeft een groot aantal positieve elementen opgeleverd. De gesprekken werden gevoerd met personen die berekend zijn op hun taak en die een sterke motivatie toonden voor hun werk waar zij mee bezig zijn.
Er bleek een duidelijk inzicht te bestaan in de problematiek van het HOH. In het verlengde hiervan werden een aantal beleidsontwikkelingen aangetroffen die kunnen

bijdragen aan de oplossing van deze problematiek.
Een en ander neemt niet weg dat structuren en procedures, als onderdeel van een samenhangend kwaliteitssysteem nodig om een goede zorg te kunnen bieden, nog onvoldoende zijn ingevuld. Soms zijn er in dit verband helemaal geen regels, soms zijn er wel regels ontworpen, maar zijn deze op de werkvloer nog niet geïmplementeerd. Het ontwikkelen van dit kwaliteitssysteem is voor een groot deel een taak van het management van HOH zelf. Daar waar de randvoorwaarden voor sturing ontbreken ligt er een duidelijke taak voor de overheid. Te noemen zijn hier het ontbreken van een samenhangend gezondheidszorgbeleid, de ongebreidelde instroom van beroepsbeoefenaren en knelpunten in de financiering van de zorg en met name van het HOH.

Afb. 9: Dr. Horacio E. Oduber Hospitaal

In het licht van bovenstaande conclusies verdient het aanbeveling om:
- Geen uitspraken over aard en omvang van het hospitaal te doen voordat een duidelijk inzicht is verkregen in de behoefte aan ziekenhuiszorg op het eiland en voordat mogelijkheden zijn geschapen tot sturing van patiëntenstromen onder andere op basis van dit inzicht. De ontwikkeling van een ziekenhuis- en personeelsinformatiesysteem is daarbij een voorwaarde.
- Visie en doel van het hospitaal te expliciteren rekening houdend met grenzen op het gebied van verbreding en verdieping van de ziekenhuiszorg, die voortvloeien uit de kleinschalige situatie. Een en ander dient te geschieden in

samenhang met andere voorzieningen zoals huisartsenzorg en tertiaire voorzieningen.

- *Rechten en plichten van specialisten vast te leggen in een formele relatie met het hospitaal en de omgangsvormen tussen specialisten onderling vast te leggen in een stafreglement. Een procedure voor werving en selectie van specialisten dient hierin opgenomen te worden evenals de wijze waarop de noodzaak tot uitbreiding wordt beoordeeld.*
- *de organisatie van de huisartsenzorg en de consequenties daarvan voor het hospitaal te toetsen.*
- *besluiten over de personeelscapaciteit te baseren op inzicht in de werklast en kwetsbaarheid ten gevolge van kleinschaligheid. Een vorm van patiëntenclassificatie als beleidsinstrument kan daar onder andere toe dienen.*
- *de relatie tussen landslaboratorium en hospitaal te formaliseren, zodat rechten en plichten over en weer vast liggen. Het ligt daarbij voor de hand dit laboratorium te integreren in de ziekenhuisorganisatie.*
- *op korte termijn een procedure voor opname en ontslag vast te stellen en te bewaken. Op langere termijn integraal opname- en ontslagbeleid te ontwikkelen inclusief selectie-criteria.*
- *dagopname-mogelijkheid te ontwikkelen inclusief selectiecriteria voor patiëntencategorieën die ervoor in aanmerking komen.*
- *te overwegen (tijdelijk) een opname-afdeling op te zetten (triage), teneinde piekbelasting op afdelingen te voorkomen.*
- *de verdere ontwikkeling van het verpleegkundig dossier in samenhang met een te ontwikkelen medisch dossier te laten plaatsvinden leidend tot een klinisch-cumulatief patiëntendossier inclusief codering en archivering.*
- *met betrekking tot het invoeren van medische handelingen door niet-artsen een regeling te treffen waarin verantwoordelijkheden en eisen te stellen aan bekwaamheid vastgelegd zijn.*
- *de bereikbaarheid en inzetbaarheid van de medisch specialisten voor alle categorieën patiënten op eenduidige en heldere wijze vast te leggen in overleg met de huisartsen.*
- *enigerlei vorm van evaluatie van verleende zorg te structureren. Te denken valt aan complicatie-besprekingen en bespreking van onbedoelde gebeurtenissen op afdelingsniveau.*

  In het kader van evaluatie ter preventie dient ook het FONA (fouten-ongevallen-"near accidents")-beleid beter vorm en inhoud te krijgen.
- *bijscholingsbeleid met name voor externe bijscholing te ontwikkelen en een budget vast te stellen.*
- *een centraal inkoopbeleid te voeren.*
- *multidisciplinaire werkbesprekingen over de organisatie van de zorg te starten op operatie-afdeling, ICU (intensive care unit), haemodialyse en Eerste Hulp (EH)-afdeling. Daarnaast dient in zijn algemeenheid het zorg-/behandelbeleid per patiënt in goede onderlinge samenhang multidisciplinair vastgesteld te worden.*
- *aan werkbelasting, bekwaamheid en verantwoordelijkheden van EH-artsen grote aandacht te geven in de vorm van duidelijke opleiding, instructie en begeleiding.*

- *een noodoproepmogelijkheid te scheppen en een reanimatieteam, inclusief procedure, op te richten.*
- *het aanwezige evacuatieplan zonodig aan te passen en regelmatig te beoefenen.*
- *het onderhoud van de apparatuur zodanig te organiseren dat gezien de eilandsituatie sprake kan zijn van preventief onderhoud al of niet in eigen beheer. Uitbreiding van de medisch-elektronische dienst lijkt daarbij onvermijdelijk.*
- *het ziekenhuisgebouw aan te passen aan tegenwoordig te stellen eisen betreffende functionaliteit en veiligheid. Onderdelen waarvoor dit met name geldt zijn de EH-afdelingen, de keuken, de apotheek en enkele functie-afdelingen.*
- *de ambulante zorg in de vorm van spreekuurfaciliteiten, polikliniekfunctie en dagbehandeling als functionele eenheid binnen de ziekenhuisorganisatie vorm en inhoud te geven.*

De ARA heeft geconstateerd dat de ministerraad in de vergadering van 9 december 1992 heeft besloten de beleidscommissie HOH (ingesteld bij M.B. d.d. 13 mei 1992) te verzoeken de aanbevelingen (van rapport-Hekking) te concretiseren en ten behoeve van de gefaseerde uitvoering prioriteiten aan te geven met bijbehorende begroting. Bij brief d.d. 22 september 1993 heeft deze beleidscommissie een aantal beslispunten geformuleerd waarbij ook de prioriteiten zijn aangegeven. Voorzover de ARA bekend, is op deze brief nog geen besluit gevallen in de ministerraad.

Gezien het belang om de medische uitgaven beheersbaar te maken dringt de ARA hierbij aan de besluitvorming ten aanzien van deze beslispunten (waaronder de landslaboratoriumproblematiek) niet langer uit te stellen.
Tenslotte wijst de ARA erop dat de functie van Directeur der Directie Volksgezondheid in combinatie met die van praktizerend arts een niet wenselijke situatie is, gezien de belangenverstrengeling. De ARA is van mening dat belangenvermengingen moeten worden vermeden teneinde iedere schijn van partijdigheid bij de besluitvorming van het openbaar bestuur te vermijden.

11.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER A.I.

"De verontrusting van de ARA met betrekking tot de toename van de medische uitgaven ten behoeve van PPK-patiënten wordt volledig onderschreven.
Na het begin met een eerste Financieel Overzicht Gezondheidszorg (F.O.G.) 1989 en een tweede F.O.G. 1990 is dit project gestagneerd. Het bleek voor de Directie Volksgezondheid niet mogelijk de noodza-

kelijke gegevens van de overheidsinstanties te krijgen. De Directie Volksgezondheid heeft geen inbreng in het vaststellen van de post uitgaven PPK-patiënten op de begroting van de Directie Sociale Zaken; noch lukt het de Directie Volksgezondheid een overzicht te krijgen voor het opstellen van een F.O.G..

Met betrekking tot het verslag van commissie-Hekking, moge ik Uw aandacht vestigen op het Interim-rapport van de door de overheid mede naar aanleiding van de doorlichting ingestelde beleidscommissie.
De overheid heeft reeds drie maal technische bijstand gevraagd voor de financiële doorlichting.

Voor wat betreft de dubbele functie van de Directeur der Directie Volksgezondheid wordt verwezen naar "Gezondheidszorg Aruba, een herstructurering" van januari 1994, waarin in het hoofdstuk Inspectie Volksgezondheid dit onderwerp wordt behandeld."

11.2 SOCIALE VERZEKERINGSBANK

De ARA heeft in 1993 de volgende jaarrekeningen ontvangen:
- Jaarrekeningen 1986 tot en met 1991 van de S.V.B. en de door haar beheerde fondsen (Fonds Algemene Ouderdomsverzekering, Fonds Algemene Weduwen- en Wezenverzekering, Fonds Ouderdomsvoorziening, Fonds Ziekteverzekering, Fonds Ongevallenverzekering en Cessantiafonds)
- Vanaf 1990 zijn hieraan toegevoegd de jaarrekeningen van het schommelfonds Ziekte-/Ongevallenverzekering, schommelfonds Algemene Ouderdomsverzekering/Algemene Weduwen- en Wezenverzekering.

Bij gebrek aan personeel heeft de ARA nog geen onderzoek kunnen instellen bij de S.V.B..

12. Welzijnszaken

12.1 GELDELIJKE ONDERSTEUNING AAN BEHOEFTIGEN

Naar aanleiding van een ingestelde controle inzake bijstandsuitkeringen en uitkeringen ex artikel 10 van het Landsbesluit bijstandsverlening (A.B. 1988 no 88) heeft de C.A.D. op 22 november 1993 rapport uitgebracht.

Teneinde een indruk te geven van de geldelijke belangen die gemoeid zijn met de bijstandsuitkeringen en de uitkeringen ex artikel 10 van het landsbesluit bijstandsverlening wordt hieronder een overzicht opgenomen van de begrote en werkelijk uitbetaalde bijstandsuitkeringen c.q. uitkeringen ex artikel 10 van vorengenoemd landsbesluit. De werkelijke bijstandsuitkeringen zijn, voorzover aanwezig, aan de (voorlopige) landsrekeningen en voor de jaren na 1989 aan de centrale administratie ontleend.

Overzicht 12.1-1: Begrote versus werkelijke bijstands- en uitkeringen ex artikel 10 landsbesluit bijstandsverlening (in Afl.)

	Bijstandsuitkeringen			Uitkeringen ex art 10		
Jaar	Begroot	Werkelijk	Verschil [4]	Begroot	Werkelijk	Verschil [5]
1986	13.242.200	13.029.997	212.203	100.000	3.425	96.575
1987	14.800.000	15.160.236	- 360.236	100.000	112.849	- 12.849
1988	10.000.000	13.189.037	-3.189.037	PM	124.824	-124.824
1989	10.000.000	10.757.512	- 757.512	50.000	39.917	10.083
1990	10.000.000	9.926.522	73.478	55.000	229.004	-174.004
1991	9.700.000	9.871.596	- 171.596	50.000	192.431	-142.431
1992	9.395.000	11.115.212	-1.720.212	55.000	220.331	-165.331
1993	9.500.000	niet bekend		205.000	niet bekend	

Gegeven de ontwikkeling in het aantal bijstandstrekkers (1991: gemiddeld 2705 per maand terwijl het maandgemiddelde gedurende de eerste 8 maanden in 1992 2774 bedroeg) en het ontbreken van concrete beleidsmaatregelen die de groei van de bijstandsuitkeringen kunnen indammen is het voor het dienstjaar 1993 begrote bedrag aan bijstandsuitkeringen zeker niet reëel te noemen. De Directeur Sociale Zaken geeft ook te kennen dat de oorspronkelijk in de wenselijkheidsbegroting 1992 en 1993 (resp. Afl. 10.000.000 en Afl. 11.164.000) opgevoerde bedragen zonder enig overleg zijn verlaagd. De ARA moet concluderen dat -ondanks voorgaande C.A.D.-rapporten (C.A.D.-890 d.d. 11 juni 1990 inzake controle dienstjaar 1988 en

---

[4] Een positief verschil geeft een begrotingsonderschrijding aan terwijl met een negatief verschil een begrotingsoverschrijding wordt aangeduid.

[5] Verwezen wordt naar voetnoot 4.

C.A.D.-935 d.d. 15 juli 1991 inzake controle dienstjaar 1989), waarin tekortkomingen in de administratieve organisatie en interne controle rondom de bijstandsuikeringen en uitkeringen ex artikel 10 Landsbesluit bijstandsverlening reeds zijn gesignaleerd- er nauwelijks verbeteringen zijn waar te nemen ook al is sedert 1 november 1990 een interne controlefunctionaris aangesteld.

Kort samengevat komen de overige opmerkingen van het C.A.D. op het volgende neer:

- De uitkering voor pleegkinderen is niet wettelijk geregeld. Evenmin is op grond van artikel 6 lid 2 van het Landsbesluit bijstandsverlening (A.B. 1988 no 88) een Ministeriële regeling aanwezig, waarin de vermogenspositie van de aanvrager nader wordt geregeld.
- In afwachting van het resultaat van de evaluatie van artikelen [redacted] en 9 van vorengenoemd landsbesluit heeft de ministerraad in zijn vergadering d.d. 28 oktober 1992 besloten geen bijstandsuitkeringen in te trekken. Dit besluit is ter uitvoering aan de Directeur der Sociale Zaken gezonden. Evenals de C.A.D. is de ARA van mening dat een beslissing van de ministerraad een landsbesluit niet buiten werking kan stellen.
- Het invorderingsbeleid van de Ontvanger der Belastingen met betrekking tot de inning van teveel genoten bijstandsuitkeringen laat te wensen over.
- De in het kader van artikel 10 van vorengenoemd landsbesluit verstrekte voorschotten worden niet afgerekend.

De ARA ondersteunt dan ook de door de C.A.D. gegeven aanbevelingen:

- De in de landsbegrotingen opgenomen ramingen dienen gebaseerd te worden op de reële situatie.
- In gevallen van ernstige bijstandsfraudes wordt geadviseerd deze aan te melden bij de justitiële autoriteiten.
- De Ontvanger der Belastingen dient meer aandacht te besteden aan de invordering van de teveel genoten bijstandsuitkeringen.
- De nodige procedures en richtlijnen dienen ontwikkeld te worden om te komen tot het afrekenen van de ingevolge artikel 10 van het vorengenoemde landsbesluit verstrekte voorschotten.
- Er op toe te zien dat de door de Directeur Directie Sociale Zaken -bij brief DSZ/412 d.d. 29 juli 1993- toegezegde maatregelen ter verbetering van de administratieve organisatie en interne controle inderdaad worden getroffen.

13. Onderwijs

13.1 BEVORDERING STUDIE

In haar jaarverslag 1992 heeft de ARA melding gemaakt van een bij Ministeriële Beschikking d.d. 29 december 1992 ingestelde commissie waaraan de taak is opgedragen op korte termijn een concept-landsverordening betreffende de procedures en voorschriften met betrekking tot het verstrekken, het registreren en het innen van de studieleningen voor te bereiden.
Bij brief d.d. 4 januari 1994 heeft de ARA de Minister van Welzijnszaken verzocht aan haar te berichten in hoeverre de commissie met haar taakopdracht is gevorderd. Op dit verzoek is niet gereageerd.

De ARA dringt nogmaals -gezien het grote financieel belang voor het Land Aruba- aan met enige voortvarendheid aan de totstandkoming van deze ontwerp-landsverordening te werken. Immers zonder deze wettelijke basis kan niet overgegaan worden tot invordering van de jaarlijkse intrest op de verstrekte studieleningen en tot invordering van de aflossingen van de studieleningen bij staken c.q. na volbrenging van de studie.
Het Land Aruba loopt hierdoor niet alleen de rente over de jaarlijks in rekening te brengen intrest over uitstaande studieleningen mis maar loopt ook het risico dat vorderingen (rente en aflossing) wegens verjaring niet meer invorderbaar zijn.

13.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"De ontwerp-landsverordening studieleningen die is voorbereid door de bij ministeriële beschikking d.d. 29 december 1992 ingestelde commissie, is inmiddels in behandeling.

Conform de bepalingen in de studieleningsovereenkomst vindt invordering van de studieleningen plaats.
Het gaat daarbij met name om studieleningen vóor studies in de Verenigde Staten, het Caribisch gebied, Zuid- en Midden-Amerika en Aruba.

Thans ben ik in afwachting van informatie terzake van de in te vorderen studieleningen die door het Arubahuis in Nederland zijn uitbetaald."

13.1.2 WEERWOORD ARA

Helaas geeft de Minister in zijn reactie niet aan wanneer de ontwerp-landsverordening ter behandeling zal worden ingediend bij de Staten.

Voorts heeft de ARA inderdaad geconstateerd dat incidenteel leningen worden teruggevorderd. Voorzover de ARA bekend, ontbreekt er nog een procedure om te komen tot structurele terugvorderingen van de studieleningen. De ARA dringt erop aan dit met spoed ter hand te nemen.

14. Financiën

14.1 LANDSBEDRIJF ONTWIKKELINGSPROJECTEN

Zoals in het vorig jaarverslag reeds is vermeld, wordt de ARA, in het op 13 maart 1992 ondertekende protocol inzake Procedureregels betreffende voorbereiding, indiening, beoordeling, goedkeuring, uitvoering en evaluatie van projecten en programma's in het kader van de ontwikkelingssamenwerking tussen Nederland en Aruba, noch bij de controle van de financiële verantwoording noch bij de doelmatigeidscontroles als extern controleur betrokken.
Naar aanleiding van een brief van de ARA, waarin zij haar bezwaren hieromtrent heeft geuit, heeft de ministerraad -na advisering door de Directie Wetgeving- op 26 augustus 1992 besloten voorstellen te doen om artikel 21 van onderdeel F van de vorengenoemde procedureregels zodanig te wijzigen dat de ARA bij uitstek het aangewezen controle-orgaan is om de doelmatigheidscontroles te verrichten en indien de ARA zulks nalaat de Minister van Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken deze controles kan doen uitoefenen in overeenstemming met de Minister van Financiën.
Helaas moet de ARA constateren dat aan het door de ministerraad genomen besluit geen uitvoering is gegeven.

Voorts valt te melden dat de ARA op haar brief d.d. 3 september 1992, gericht aan het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (KABNAAZ) naar aanleiding van het -zonder tekst en uitleg- afwijken van het ARA-rapport inzake de controle van de uitgaven 1989 ten laste van de meerjarenplanfondsen, nog geen antwoord heeft ontvangen.

Tenslotte dient te worden gemeld dat de ARA inmiddels ook de financiële verantwoording inzake de uitgaven 1991 ten laste van de meerjarenplanfondsen heeft ontvangen. Bij gebrek aan personeel heeft de ARA de controles inzake de uitgaven 1990 en 1991 ten laste van de meerjarenplanfondsen nog niet kunnen uitvoeren.

14.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"Het voorstel van de Arubaanse regering om artikel 21 van onderdeel F van de procedureregels te wijzigen wordt nog overwogen.

De regering van Aruba handhaaft het oordeel dat de Algemene Rekenkamer Aruba bevoegd is om te allen tijde doelmatigheidscontroles uit te voeren op de ontwikkelingsprojecten. Het protocol inzake de procedureregels doet daaraan geen afbreuk."

14.2 DIRECTIE FINANCIËN

De ARA heeft in het kader van het jaarverslag 1992 op 23 juli 1993 een onderhoud met de Minister van Financiën gehad, waarbij ook de controle van de rekening van de Algemene Dienst met betrekking tot het dienstjaar 1987 ter sprake is gekomen.
De Minister kondigde toen reorganisatie van de Directie Financiën aan, welk proces door een accountantskantoor zou worden geleid. Op het moment dat het onderhoud plaatsvond zouden al door het accountantskantoor rapporten zijn uitgebracht omtrent de knelpunten bij de Directie Financiën en een globaal plan van aanpak bij de reorganisatie. Een copie van deze rapporten is de ARA toegezegd door de Minister; deze copie-rapporten zijn eerst op 1 juni 1994 door de ARA ontvangen.

Naar de ARA heeft begrepen is de reorganisatie ten tijde van het uitbrengen van dit jaarverslag reeds in gang gezet. De ARA hoopt dat ook het probleem van de functievermenging binnen de Directie Financiën c.q. coördinatie c.q. voortgangscontrole, waarvoor kortheidshalve naar hoofdstuk 5 wordt verwezen, is gesignaleerd en wordt opgelost.

Voor wat betreft de voortgang van de controle van de rekening 1987 van de Algemene dienst kan worden bericht dat de ARA op 23 september 1993 de Staten heeft ingelicht omtrent de problemen rondom de controle van landsrekening 1987. De Staten hebben toegezegd hun standpunt aan de ARA kenbaar te zullen maken. In afwachting hiervan heeft de ARA de controle van landsrekening 1987 opgeschort.
Er zal van de zijde van de ARA worden aangedrongen op een spoedige standpuntbepaling door de Staten, temeer daar de rekening 1988 reeds door de C.A.D. is beoordeeld en het rapport hieromtrent verschenen is.

Tenslotte heeft de ARA een rapport van de C.A.D. ontvangen inzake

de controle van de investeringen in 1992 en 1993 (tot en met augustus) op kasbasis. Op dit rapport zal de ARA -bij gebrek aan menskracht om nader onderzoek te verrichten- pas in een volgend jaarverslag terugkomen.

14.3 DIRECTIE DER BELASTINGEN

In het hierna volgende overzicht wordt een specificatie van de belastingontvangsten (exclusief invoerrechten en accijnzen) op kasbasis gegeven, ontleend aan de administratie van de Ontvanger der Belastingen.

Volledigheidshalve zij vermeld dat deze cijfers een voorlopig karakter hebben, omdat deze nog niet aan accountantscontrole zijn onderworpen.

Overzicht 14.3-1: Belastingopbrengsten (exclusief invoerrechten en accijnzen) 1993 * Afl. 1 miljoen

	Belasting	Saldo 31-12-1992	Invorderbaarstellingen [6]	Ontvangsten	Saldo 31-12-1993
1	Inkomstenbelasting	122,2	24,8	18,8	128,2
2	Loonbelasting	33,4	129,0	116,1	46,3
3	Solidariteitsbel.	11,6	- 0,2	0,9	10,5
4	Winstbelasting	64,8	56,9	43,9	77,8
5	Grondbelasting	1,7	7,4	5,8	3,3
6	Gebruiksbelasting	- 0,1	0,0	0,0	- 0,1
7	Logeerbelasting	11,0	23,4	14,2	20,2
8	Casinorechten	27,9	26,8	12,9	41,8
9	Motorrijtuigenbel.	0,0	8,1	8,1	0,0
10	Overdrachtsbel.	0,6	3,9	3,9	0,6
11	Successierechten	0,7	13,3	13,2	0,8
12	Zegelbelasting	0,0	3,4	3,4	0,0
13	Boeten en Intrest	3,7	5,6	1,6	7,7
		277,5	302,4	242,8	337,1

Achtereenvolgens wordt op elke van de hiervorengenoemde middelen teruggekomen.

Ad 1 Inkomstenbelasting

Ten opzichte van 1992 zijn de ontvangsten met betrekking tot inkomstenbelasting (I.B.) in 1993 gelijk gebleven.

Met betrekking tot de aanslagregeling dient te worden opgemerkt dat de Inspectie der Belastingen volgens het jaarplan 1993 (van de Belastingdienst) zich ten aanzien van de I.B. ten doel had gesteld in 1993 alle I.B.-aangiften tot en met het jaar 1989, alsmede 50% van

---

[6] Saldo van aanslagen, afdrachten op aangifte en afboekingen wegens oninbaarheid.

de aangiften over 1990 en 1991 te regelen: Blijkens de door de Directie der Belastingen verstrekte opgave met betrekking tot de werkvoorraad I.B.-aangiften kan worden afgeleid dat deze doelstelling niet is gehaald. De opgelopen achterstand in de regeling van met name de I.B.-aangiften 1990 en 1991 is volgens de Directie der Belastingen voornamelijk te wijten aan de trage totstandkoming van de Landsverordening gedeeltelijk separate belastingheffing gehuwde vrouw. Ultimo 1993 kan de werkvoorraad van de Inspectie der Belastingen met betrekking tot I.B.-aangiften als volgt worden gespecificeerd naar belastingjaar:

Overzicht 14.3-2: Werkvoorraad I.B.-aangiften ultimo 1993 (in aantallen)

Belastingjaar	Aantal I.B.-aangiften
<1988	533
1988	637
1989	1.408
1990	8.811
1991	8.585
1992	749
1993	65
	20.788

De doelstelling ten aanzien van bezwaarschriften I.B. (afhandeling van 60% van de bezwaarschriften binnen drie maanden) is volgens de Directie der Belastingen gehaald.

Verheugend is voorts te vermelden dat de ontwerp-Landsverordening tot wijziging van de Landsverordening inkomstenbelasting (A.B. 1991 no GT 51), kortweg aangeduid als de ontwerp-Landsverordening gedeeltelijk separate belastingheffing gehuwde vrouw, die sedert december 1991 bij de Staten ter behandeling is ingediend, eind oktober 1993 met algemene stemmen is goedgekeurd. Hierdoor is het voor de Belastingdienst mogelijk de I.B.-aangiften vanaf 1990, die in afwachting van vorengenoemde landsverordening niet konden worden afgewikkeld, thans te regelen.

Ad 2 Loonbelasting

In 1993 zijn de ontvangsten met betrekking tot loonbelasting ten opzichte van 1992 toegenomen met circa 16,0%. Rekening houdend met de terugontvangst van een bedrag ad Afl. 3,1 miljoen, dat volgens de Directie der Belastingen in de jaren 1986/88 ten onrechte is af-

gedragen aan de Ontvanger van het Eilandgebied Curacao, is de toename in de ontvangsten met betrekking tot loonbelasting circa 12,9%. Deze stijging is o.a. toe te schrijven aan de economische groei in Aruba.

Ad 3 Solidariteitsbelasting

Zoals te verwachten was, laten de ontvangsten hiervan -in verband met afschaffing van de solidariteitsbelasting met ingang van 1 januari 1989- in 1993 een dalend verloop zien ten opzichte van 1992. In vergelijking tot 1992 zijn deze ontvangsten gehalveerd.

Ad 4 Winstbelasting

Ten opzichte van 1992 zijn de ontvangsten in 1993 betreffende de winstbelasting met 28,0% gestegen. Volgens de verklaring van de Directie der Belastingen houdt deze toename enerzijds verband met de economische groei en anderzijds met de intensivering van de processen van heffing, invordering en controle door de Belastingdienst. Blijkens het jaarplan 1993 van de Belastingdienst is het streven van de Inspectie der Belastingen ten aanzien van de aanslagregeling winstbelasting gericht geweest op een werkvoorraad van 3 jaarmoten per 31 december 1993.
De doelstellingen ten aanzien van de aanslagregeling c.q. afhandeling bezwaar-/beroepschriften winstbelasting zijn volgens de Directie der Belastingen gehaald.

Ad 5 Grondbelasting

In vergelijking tot 1992 zijn de ontvangsten inzake grondbelasting ruim verdubbeld. Deze verdubbeling is toe te schrijven aan het gedeeltelijk wegwerken van de achterstanden in het opleggen van aanslagen grondbelasting. In 1993 zijn namelijk de aanslagen grondbelasting over de jaren 1990 en 1991 opgelegd. Dit betekent dat de doelstelling voor het jaar 1993 niet is gehaald; immers volgens het jaarplan zouden ook de aanslagen grondbelasting over het jaar 1992 in 1993 opgelegd worden.

Ad 6 Gebruiksbelasting

Als gevolg van het genomen besluit tot het met terugwerkende kracht tot 1 januari 1986 afschaffen van de gebruiksbelasting is in 1993 een bedrag ad Afl. 15.000 terugbetaald.

Ad 7 Logeérbelasting

De ontvangsten in 1993 (Afl. 14,2 miljoen) met betrekking tot logeerbelasting zijn met 29,1% toegenomen in vergelijking tot 1992 (Afl. 11,0 miljoen).
Geheven is in 1993 Afl. 23,4 miljoen (1992: Afl. 9,9 miljoen), waaronder een bedrag ad Afl. 15,7 miljoen (waarvan Afl. 15,6 miljoen met betrekking tot belastingjaar 1993). Deze naheffingsaanslagen zijn opgelegd in verband met geschillen van tweeërlei aard nl.:

- de interpretatie van kamerprijs (=heffingsgrondslag) bij "package deals";
- de heffing bij "time share"-projecten.

In tegenstelling tot voorgaande jaren zal de ARA in dit jaarverslag een overzicht geven van de gemiddelde logeerbelasting<u>opbrengst</u> per (hotel)overnachting op transactiebasis in plaats van de gemiddelde logeerbelasting<u>ontvangst</u> per (hotel)overnachting op kasbasis. De gemiddelde belastingopbrengst per overnachting geeft voor vergelijkingsdoeleinden een zuiverder beeld omdat het tijdsverloop tussen aangifte c.q. naheffingsaanslag en afdracht wordt uitgeschakeld.

Tabel 14.3-3: Gemiddelde opbrengst logeerbelasting (in Afl.) per overnachting

Belastingjaar	Totale opbrengst Logeerbelasting	Totaal aantal overnachtingen (niet privé)	Gemiddelde opbrengst per overnachting
1986	niet bekend	1.100.324	
1987	niet bekend	1.355.302	
1988	niet bekend	1.708.195	
1989	7.200.000	2.014.543	3,57
1990	9.100.000	2.501.944	3,63
1991	14.300.000	2.954.345	4,84
1992	9.900.000	3.166.650	3,13
1993	23.400.000	3.317.495	7,05

In de opbrengst 1991 resp. 1993 is een bedrag ad Afl. 4,4 miljoen resp. Afl. 15,7 miljoen begrepen dat betrekking heeft op naheffingsaanslagen. Indien deze opbrengst inzake naheffingsaanslagen wordt toegerekend aan de desbetreffende belastingjaren dan kan voor de jaren 1986-1988, 1989, 1990, 1991, 1992 en 1993 een gemiddelde opbrengst per overnachting worden berekend van achtereenvolgens Afl. 3,89; Afl. 3,52; Afl. 4,24; Afl. 4,54; Afl. 3,47 en Afl. 7,02. Deze laatste stijging is voornamelijk toe te schrijven aan de na-

heffingsaanslagen, opgelegd in verband met de hiervoren reeds vermelde geschillen met betrekking tot de "time share"-projecten en de "package deals".

Ad 8 Casinorechten

Ook met betrekking tot de in 1993 ontvangen casinorechten valt er ten opzichte van 1992 een stijging van 2,4% waar te nemen.

Tot nog toe heeft de ARA bij de berekening van kengetallen de ontvangsten (op kasbasis) inzake casinorechten in aanmerking genomen. Aangezien de ontvangsten worden beïnvloed door het tijdsverloop tussen de aangifte c.q. naheffing en betaling van de rechten wordt het juister geacht de berekening van kengetallen te baseren op de opbrengst (op transactie-basis) met betrekking tot casinorechten. Het verloop van de gemiddelde opbrengst aancasinorechten is als volgt:

Tabel 14.3-4: Gemiddelde opbrengst casinorechten (in Afl.) per toerist

Belastingjaar	Totale opbrengst casinorechten	Totaal aantal toeristen	Gem. opbrengst per toerist
1986	4.000.000	180.956	22,10
1987	4.800.000	231.650	20,72
1988	8.200.000	277.973	29,50
1989	5.500.000	344.336	15,97
1990	6.800.000	432.762	15,71
1991	21.600.000	501.324	43,09
1992	24.300.000	541.714	44,86
1993	26.800.000	562.034	47,68

Indien de nageheven bedragen (1988: Afl. 4,0 miljoen; 1991: Afl. 13,6 miljoen; 1992: Afl. 15,9 miljoen en 1993: Afl. 7,7 miljoen) worden toegerekend aan de desbetreffende belastingjaren dan is de gemiddelde opbrengst casinorechten per toerist in de jaren 1986 tot en met 1993 achtereenvolgens Afl. 22,10; Afl. 25,04; Afl. 25,54; Afl. 22,94; Afl. 22,18; Afl. 53,86; Afl. 29,54 en Afl. 36,12.

Met betrekking tot de casinorechten dient verder te worden gemeld dat het pleit omtrent de heffingsgrondslag ("gross drop" dan wel "gross win") inmiddels beslist is. De Raad van Beroep in Belastingzaken heeft bepaald dat de casinorechten moeten worden geheven over de inworp minus uitbetalingen.

Ad 9 Motorrijtuigenbelasting

De ontvangsten inzake motorrijtuigenbelasting zijn in 1993 met 8,0% gestegen ten opzichte van 1992.
De behandeling van de gedane voorstellen tot afschaffing van de klasse-indeling van de motorrijtuigen dan wel tot afschaffing van de motorrijtuigenbelasting onder gelijktijdige verhoging van de benzine-accijns is nog niet voortgezet.
Tenslotte kan weer herhaald worden hetgeen in de voorgaande jaarverslagen ten aanzien van motorbootbelasting is gereleveerd. Een besluit moet worden genomen om óf tot heffing c.q. inning van deze belasting over te gaan óf deze belasting af te schaffen.

Ad 10 Overdrachtsbelasting

Ten opzichte van 1992 is er sprake van een stijging van 30,0% in de ontvangsten inzake overdrachtsbelasting. De stand van zaken met betrekking tot de ultimo 1992 openstaande vordering op een notariskantoor dat overdrachtsbelasting heeft geïnd doch nog heeft afgedragen aan de Ontvanger is ongewijzigd.

Ad 11 Successierechten

De in 1993 ontvangen successierechten steken in positieve zin af ten opzichte van 1992. Deze meevaller is toe te schrijven aan een ontvangst van circa fl. 11,0 miljoen inzake een schenking.

Ad 12 Zegelbelasting

In vergelijking tot 1992 is de in 1993 ontvangen zegelbelasting gedaald met 12,8%.

Overzicht der belastingontvangsten

In het hiernavolgende overzicht wordt aan de hand van gegevens, ontleend aan de administratie van de Ontvanger, het verloop van de belastingontvangsten (op kasbasis) weergegeven.

Tabel 14.3-5: Belastingontvangsten 1993 (* Afl. 1.000.000)

									Be-	Versch.
									gro-	werk.vs.
			Werkelijke ontvangsten						ting	begr.
	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1993	1993
Bel. op Inkomen/Winst										
Inkomstenbelasting	15.9	14.5	22.0	26.2	25.3	20.9	18.8	18.8	20.0	-1.2
Loonbelasting	51.6	51.6	58.4	71.7	89.1	92.5	100.1	116.1	103.4	12.7
Winstbelasting	24.4	19.7	19.9	23.3	17.4	45.0	34.3	43.9	41.2	2.7
Solidariteitsheffing	26.7	29.5	20.8	2.8	1.9	1.1	1.8	0.9	0.0	0.9
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sub-totaal	118.6	115.3	121.1	124.0	133.7	159.5	155.0	179.7	164.6	15.1
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bel. op Eigendommen										
Grondbelasting	2.2	2.0	2.7	2.5	3.0	2.8	2.8	5.8	4.0	1.8
Overdrachtsbelasting	1.2	1.7	1.7	4.3	3.2	2.4	3.0	3.9	3.0	0.9
Successierechten	0.7	0.2	0.6	0.2	1.1	2.0	0.8	13.2	1.0	12.2
Motorrijtuigenbel	5.7	5.0	5.4	5.8	6.5	7.0	7.5	8.1	8.0	0.1
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sub-totaal	9.8	8.9	10.4	12.8	13.8	14.2	14.1	31.0	16.0	15.0
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bel. op Goederen										
Invoerrechten	20.1	28.3	36.2	42.2	51.0	57.5	63.5	77.5	59.0	18.5
Accijns gedistilleerd	5.0	6.2	5.8	7.4	7.3	8.5	8.5	9.0	9.5	-0.5
Accijns op bier	3.9	6.1	8.4	9.9	12.4	15.1	16.1	17.4	15.8	1.6
Accijns [illegible] sigaretten	4.8	3.4	4.7	5.2	6.1	8.6	9.2	9.3	9.0	0.3
Accijns minerale olie	15.9	25.6	28.6	27.3	26.7	34.9	37.3	41.0	38.5	2.5
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sub-totaal	49.7	69.4	83.7	92.0	103.5	124.6	134.6	154.2	131.8	22.4
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bel. op Diensten										
Logeerbelasting	2.8	3.7	6.0	6.4	7.4	9.9	11.0	14.2	15.0	-0.8
Speelvergunningsrecht	4.0	4.8	4.2	4.7	5.8	9.1	12.6	12.9	13.0	-0.1
Zegelbelasting	0.7	2.1	2.1	2.1	2.3	2.8	3.9	3.4	4.0	-0.6
Doorvoerzegel	1.1	1.1	1.4	2.1	2.4	3.5	4.4	4.3	4.0	0.3
Dienstverlening	1.4	1.0	1.0	1.1	1.3	1.6	1.9	1.8	2.0	-0.2
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sub-totaal	10.0	12.7	14.7	16.4	19.2	26.9	33.8	36.6	38.0	-1.4
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overige ontvangsten	4.2	2.8	2.0	3.4	3.4	6.7	7.8	11.1	5.0	6.1
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Totaal-Generaal	192.3	209.3	231.9	248.6	273.6	331.9	345.3	412.6	355.4	57.2
	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====	=====

Opschoning debiteurenbestand van de Ontvanger der Belastingen

Blijkens een van de C.A.D. ontvangen copie-brief (A. 93.207 d.d. 15 december 1993) is het debiteurenbestand van de Ontvanger der Belastingen vanaf 1986 diverse malen opgeschoond.
In 1987 is met toestemming (d.d. 22 september 1987) van de Minister van Financiën een bedrag ad Afl. 89.161.033 opgeschoond betreffende opgelegde aanslagen aan het Departement van Financiën en het Eilandgebied Aruba in verband met niet tijdige afdracht van loonbelasting e.d..
Op grond van een (bij brief d.d. 16 juli 1987) door de Minister van Financiën aan de Ontvanger gedelegeerde bevoegdheid zou in 1988 een bedrag ad Afl. 1.300.666 zijn opgeschoond wegens oninbaarheid.
In haar vergadering d.d. 11 november 1988 heeft de ministerraad op voorstel van de Ontvanger der Belastingen besloten om belastingschulden uit de jaren 1977 en eerder tot een bedrag van Afl. 10.000 af te schrijven, hetgeen in 1989 tot een afschrijving wegens oninbaarheid zou hebben geleid van een bedrag ad Afl. 10.751.855.
Door de Ontvanger der Belastingen is in 1989 en 1990 een groot aantal posten met een totaalbedrag ad Afl. 46.990.797 ter goedkeuring van de afschrijving (wegens oninbaarheid) aan de Minister van Financiën voorgelegd. De ter afschrijving voorgelegde posten zijn globaal beoordeeld door de C.A.D., die heeft geadviseerd, onder bepaalde voorwaarden, accoord te gaan met de afschrijvingen. De Minister van Financiën heeft deze afschrijvingen echter nooit goedgekeurd.
Blijkens de jaarverslagen van de Belastingdienst zijn in 1991 en 1992 respectievelijk Afl. 5.739.000 en Afl. 110.348.400 afgeschreven wegens oninbaarheid. Van het in 1992 oninbaar geleden bedrag zou volgens de verklaring van de Directie der Belastingen Afl. 101,0 miljoen betrekking hebben op afgeboekte machtigingen tot ontvangst.
De rechtmatigheid van deze afschrijvingen zullen in het kader van de jaarrekeningcontrole door de ARA worden onderzocht.

14.3.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"Van het in 1992 oninbaar geleden bedrag heeft Afl. 101 miljoen betrekking op afgeschreven inningsopdrachten/machtigingen tot ont-

vangst. Het gaat daarbij hoofzakelijk om vorderingen tussen overheidsdiensten onderling. Op deze vorderingen, die in de vorm van invorderbaarstellingen in het debiteurenbestand van de Ontvanger der Belastingen terechtkomen, worden geen invorderingsacties toegepast. Thans wordt de invoering van een andere wijze van invorderbaarstelling voorbereid.

Oninbaar lijden c.q. afschrijving vindt plaats voor vorderingen waarvan de invordering is beproefd en die niet meer inbaar zijn. Uit doelmatigheidsoverwegingen worden deze vorderingen administratief afgedaan.

Een oninbaar geleden c.q. afgeschreven post kan te allen tijden worden geheractiveerd indien achteraf blijkt dat er verhaalsmogelijkheden zijn."

14.3.2 WEERWOORD ARA

De door de Minister gegeven reactie is aangehaald met uitzondering van de richtlijnen die worden gehanteerd door de Ontvanger der Belastingen ten aanzien van afschrijvingen van vorderingen.
De ARA merkt op dat heractivering van afgeschreven posten indien achteraf blijkt dat er verhaalsmogelijkheden zijn en de vorderingen niet verjaard zijn een utopie is indien daarvoor geen procedures worden ontwikkeld.

14.4 ALGEMEEN PENSIOENFONDS VAN ARUBA

Met betrekking tot het Algemeen Pensioenfonds van Aruba (A.P.F.A.) dient te worden gemeld dat de ARA -in afwachting van de afronding van de boedelscheiding- de concept-rekeningen 1986 tot en met 1989 van zowel Algemeen Pensioenfonds van Aruba als het Gouvernements Werkliedenpensioenfonds van Aruba ontvangen. Wanneer de definitieve rekeningen gereed zijn zal de ARA hierop terugkomen.

Uit het feit dat de ARA de concept-rekeningen 1990 tot en met 1992 nog niet heeft ontvangen leidt de ARA af dat deze rekeningen niet eens in conceptvorm gereed zijn. Daarom heeft de ARA bij brief d.d. 18 juni 1993 A.P.F.A. gewezen op artikel 38 van de Comptabiliteits-

verordening 1989, dat bepaalt dat bij landsverordening ingestelde rechtspersoonlijkheid bezittende bedrijven en instellingen zijn gehouden om jaarlijks binnen drie maanden na afsluiting van het boekjaar hun jaarrekening aan de Minister van Financiën aan te bieden. Met het opmaken van de concept-jaarrekeningen kan niet gewacht worden totdat de boedelscheiding is afgerond.
Volledigheidshalve zij vermeld dat de wettelijke bepalingen met betrekking tot het beheer en toezicht op het beheer van A.P.F.A. regels bevatten ten aanzien van indiening van begrotingen c.q. verantwoordingsstukken die niet geheel in overeenstemming zijn met de Comptabiliteitsverordening 1989.

Voorts heeft de ARA de concept-wetenschappelijke balansen van zowel het Algemeen Pensioenfonds als het Gouvernements Werkliedenpensioenfonds ontvangen. Hoewel de ARA nog niet beschikt over de definitieve rapporten, is de inhoud van deze rapporten van dusdanige betekenis dat de ARA -na bevestiging door de Directrice van het Algemeen Pensioenfonds dat de definitieve versies van de wetenschappelijke balansen niet op hoofdpunten afwijken van de concepten-heeft besloten de belangrijkste conclusies en aanbevelingen in dit jaarverslag al op te nemen.

Uit de concept-wetenschappelijke balans inzake het Gouvernements Werkliedenpensioenfonds dat per 31 december 1988 is opgemaakt blijkt dat er sprake is van een overschot ad Afl. 6,1 miljoen welke volgens het actuarieel rapport vooral kan worden toegeschreven aan de goede beleggingsresultaten in de jaren 1986 tot en met 1988.

De ontvangen concept-wetenschappelijke balans met betrekking tot het Algemeen Pensioenfonds geeft de toestand weer per 31 december 1989, die laat zien dat het tekort in de jaren 1986 tot en met 1989 is aangegroeid van Afl. 7,2 miljoen tot Afl. 49,4 miljoen. Blijkens het actuarieel concept-rapport is de toename van het tekort vooral te wijten aan de ontwikkeling van de pensioengrondslagen. De verklaring van de toename van het tekort wordt in het concept-rapport als volgt verwoord:

De pensioengrondslagen zijn in de verslagperiode (1986 tot en met 1989) fors gestegen mede als gevolg van de jaarlijkse (inhaal)verhoging van 10%. Deze onvoorziene stijging van de pensioengrondslagen, die uitgaat boven de verhogingen die in de loonschaal zijn verwerkt, vereiste een toevoeging aan de premie-reserve van Afl. 70.200.000.

Met onvoorziene stijging van de pensioengrondslagen in de voren-aangehaalde passage wordt bedoeld, dat bij de berekening van de premiereserve niet voorzien is in de toekomstige jaarlijkse (inhaal) verhoging van 10%.

Volgens voornoemd concept-rapport ligt het zeker in de lijn der verwachtingen dat de groei van dit tekort zich zal voortzetten zolang de jaarlijkse verhoging van de pensioengrondslagen met 10% nog wordt toegepast.
Teneinde deze nieuwe tekorten geheel of gedeeltelijk te voorkomen wordt aanbevolen om:
- tot verhoging van de bijdragen in de vorm van een tijdelijke inhaalbijdrage over te gaan en/of;
- de pensioenregeling te wijzigen, bijvoorbeeld door verhoging van de pensioenleeftijd, en bij vroegere uittreding van de ambtenaar een vervroegde uittredingsregeling te treffen, die door de overheid wordt gefinancierd.

Het vorengenoemde tekort dient volgens de bestaande financieringsvoorschriften binnen een tijdspanne van 10 jaar d.i. uiterlijk ultimo 1999 door middel van een 4% annuiteit te worden aangezuiverd. Nu de wetenschappelijke balans per 31 december 1989 pas eind 1993 gereed is gekomen dient het tekort binnen 6 jaar door het Land te worden aangezuiverd, hetgeen een aanslag betekent op de toch al precaire liquiditeitspositie van het Land Aruba.
De ARA dringt dan ook aan op tijdige opmaking van de wetenschappelijke balansen.

14.4.1 REACTIE VAN DE MINISTER

Met betrekking tot de 10% verhogingen van de pensioengrondslagen die de stijging van het tekort op de concept-wetenschappelijke balans (per 31-12-1989) van het Algemeen Pensioenfonds hebben veroorzaakt wordt opgemerkt:

"Zouden de toekomstige 10% verhogingen van de pensioengrondslagen nu al in de premiereserve worden opgenomen, dan zou daardoor de premiereserve met een groot bedrag toenemen en zou het tekort met eenzelfde bedrag stijgen.

Er is indertijd bewust voor deze methodiek gekozen, omdat de nog komende 10% verhogingen niet op een wettelijke verplichting berusten.
Van jaar tot jaar wordt de 10% verhoging verwerkt in het besluit inzake de bezoldigingsregeling, waarin tevens de nieuwe pensioengrondslagen worden opgenomen."

14.4.2 WEERWOORD ARA

De ARA zal zich meer gaan verdiepen in de achtergronden van deze besluitvorming alvorens met een oordeel te komen.

14.5 SOLIDARITEITSFONDS

Ten aanzien van het solidariteitsfonds dient te worden opgemerkt dat Aruba krachtens gemaakte afspraken ten tijde van de Ronde Tafel Conferentie, gehouden van 7 maart tot en met 12 maart 1983, een bijdrage aan het solidariteitsfonds dient te leveren.
Deze afspraken zijn later geformaliseerd in het voorstel van Rijkswet tot regeling van het Solidariteitsfonds dat in 1992 in de Tweede Kamer is behandeld. De inwerkingtreding van deze Rijkswet zal nader bij Koninklijk Besluit worden bepaald.
Naar aanleiding van een vraag van de Staten van Aruba heeft de ARA geïnformeerd naar de stand van zaken met betrekking tot de controle van de jaarrekeningen van het Solidariteitsfonds. De jaarrekeningen 1986 tot en met 1992 zouden in concept-vorm gereed zijn en ter controle zijn aangeboden aan de Algemene Rekenkamer Nederlandse Antillen. Een verslag hieromtrent is nog niet uitgebracht aan de Minister van Financiën van Aruba. De ARA heeft de Minister van Financiën verzocht de jaarrekeningen inclusief het verslag hieromtrent aan haar te doen toekomen zodra deze ontvangen zijn.

15. Geldleningen

15.1 ALGEMEEN

Krachtens artikel 34 lid 1 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) zijn de Minister van Financiën en de regering verplicht aan de Algemene Rekenkamer mededeling te doen van alle geldleningen, ten laste van het Land aangegaan.

Ondanks herhaalde verzoeken om de nog niet geregistreerde originele geldleningsovereenkomsten te doen registreren bij de ARA is in 1993 geen enkele geldleningsovereenkomst ter registratie aangeboden aan de ARA. Ook niet die leningsovereenkomsten die in 1993 zijn aangegaan.

Voorzover de ARA bekend, zijn er ook geen wijzigingen opgetreden in het formaliseren van de in het verleden aangegane leningen, waarbij geen goedkeuring van de Staten is verkregen. De ARA dringt hierbij nogmaals op regeling van deze zaken aan.

In 1993 zijn de volgende schatkistpromessen uitgegeven:
- Bij landsbesluit van 16 maart 1993 no 21 (A.B. 1993 no 19) tot maximaal Afl. 32.000.000;
- Bij landsbesluit van 8 juli 1993 no 14 (A.B. 1993 no 32) tot een een maximumbedrag van Afl. 32.000.000;
- Bij landsbesluit van 29 september 1993 no 1 (A.B. 1993 no 60) tot een maximum van Afl. 32.000.000.

Deze uitgegeven schatkistpromessen hebben steeds een looptijd van drie maanden.

Naast de voornoemde emissies van schatkistpromessen is ter dekking van financieringstekorten, die kunnen ontstaan bij de uitvoering van de begroting van het Land Aruba voor het dienstjaar 1993 een emissie van staatsobligaties aan toonder tot een maximum van Afl. 57.774.000 geplaatst met een looptijd van drie resp. 5 jaren tegen een rentevoet van 6,625% resp. 7,75%.

15.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

Naar aanleiding hiervan merkt de Minister de volgende punten op:

a) "De Directie Financiën beschikt niet over originele geldleningsovereenkomsten, hetgeen dezerzijds al vele malen naar voren is gebracht.
Indien de ARA genoegen kan nemen met copieën van de geldleningsovereenkomsten, dan kan deze Directie daarin voorzien voorzover deze overeenkomsten in haar archief voorkomen.

b) In 1993 zijn geen geldleningsovereenkomsten geformaliseerd.

c) Inmiddels is de Landsverordening financiële medewerking tot stand gekomen. Tezijnertijd zal de formalisering van de verschillende geldleningsovereenkomsten geschieden. Zoals bekend gaat het hier hoofdzakelijk om geldleningen in het kader van Ontwikkelingssamenwerking."

15.1.2 WEERWOORD ARA

Om praktische redenen zal de ARA voor de in het verleden, onder waarborg of ten laste van het Land Aruba, verstrekte geldleningen, genoegen nemen met copieën van de geldleningsovereenkomsten. Echter, dit geschiedt onder de voorwaarde dat in het vervolg de originele geldleningsovereenkomsten conform artikel 34 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) aan de ARA ter registratie worden aangeboden. Om aan deze voorwaarde te kunnen voldoen moet op zeer korte termijn hiervoor een procedure worden ontwikkeld.

16. Garanties

16.1 ALGEMEEN

Ten aanzien van geldleningen ten laste of onder waarborg van het Land bepaalt artikel 34 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) het volgende:

1. *De Minister van Financiën en de Regering zijn verplicht aan de Algemene Rekenkamer mededeling te doen van alle geldleningen, ten laste of onder waarborg van het Land aangegaan.*
2. *De stukken, opgemaakt ten bewijze van de verplichtingen van het Land als bedoeld in het eerste lid, dienen op straffe van nietigheid (onderstreping ARA) te zijn voorzien van een bewijs van registratie door of namens de Algemene Rekenkamer aan te brengen.*

Aangezien de Memorie van Toelichting geen nadere toelichting geeft op dit wetsartikel heeft de ARA bij brief d.d. 30 augustus 1993 de Regering benaderd met het verzoek de ARA te berichten hoe artikel 34 lid 2 moet worden geïnterpreteerd. De ARA is met name geïnteresseerd in de rechtsgevolgen van geldleningen, ten laste of onder waarborg van het Land aangegaan, welke niet bij de ARA ter registratie zijn aangeboden.
Naar de ARA heeft begrepen ligt dit verzoek nu bij de Directie Wetgeving ter advisering.

De ARA merkt voorts op dat in 1993 geen enkele geldlening, onder het waarborg van het Land aangegaan, ter registratie is aangeboden; ook niet de gegarandeerde geldleningen waarvan de ARA reeds in haar vorige jaarverslagen melding heeft gemaakt.
De stukken betreffende de onlangs ten behoeve van "Paradise Beach Villas" verstrekte garantie zijn evenmin aan de ARA ter registratie aangeboden.

16.1.1 REACTIE VAN DE MINISTER

"In 1993 zijn geen geldleningen gegarandeerd. Een copie van de op 28 februari 1994 afgegeven garantie ten behoeve van Bougainville Development N.V. gaat hierbij evenals de verkregen machtiging aan de regering om aan de totstandkoming van de desbetreffende landsverordening te werken."

17. Personeelssamenstelling en -uitgaven

17.1 ALGEMEEN

Zoals in het vorig jaarverslag is gemeld, wordt verwacht dat het medio 1992 gestarte automatiseringsproject bij de Directie Personeel en Organisatie (D.P.O.), dat ertoe zal leiden dat de personeelsadministratie met behulp van de computer zal worden verwerkt, medio 1994 operationeel zal zijn.
De thans handmatig gevoerde personeelsadministratie biedt niet de mogelijkheid om op een snelle en doeltreffende wijze de stand van het aantal ambtenaren te bepalen. Daarom is begin 1993 van regeringswege de diensten benaderd met het verzoek om een personeelsopgave vanaf 1986 te verstrekken. Teneinde de door de ARA verzamelde personeelsgegevens te toetsen is de regering gevraagd een copie van deze door de diensten verstrekte personeelsopgaven aan de ARA te doen toekomen. Hoewel oorspronkelijk het besluit is genomen dat de ARA copieën van deze personeelsopgaven zou krijgen is de uitvoering van dit besluit -ook na rappelbrieven d.d. 13 augustus 1993 en 24 november 1993- achterwege gelaten, met het gevolg dat de ARA evenals in voorgaande jaren ook in dit jaarverslag voorlopige cijfers, die niet getoetst zijn, moet opnemen om toch een indruk te geven van het verloop van het aantal personeelsleden. Deze voorlopige cijfers zijn ontleend aan de salarisadministratie van de Directie Financiën, voor wat de Algemene Dienst betreft.

17.2 PERSONEELSUITGAVEN

Personeelsuitgaven vormen een belangrijke uitgavenpost in de begroting van het Land Aruba. Hierop zijn jaarlijks forse begrotingsoverschrijdingen te constateren. Een analyse van deze begrotingsoverschrijdingen is, voorzover de ARA bekend, nimmer gemaakt. Daarom heeft de ARA zich voorgenomen een aanzet in die richting te geven; echter, dit is zeer tijdrovend. De ARA is nog niet zo ver gevorderd met deze werkzaamheden dat het resultaat kan worden gepubliceerd.

17.3 AANTAL PERSONEELSLEDEN

Omdat het tot dusver niet mogelijk bleek om van de D.P.O. een juist overzicht te verkrijgen van het aantal werknemers dat in dienst is van de overheid heeft de ARA aan de hand van de <u>betaalsrollen</u> van

december een inventarisatie van het aantal personeelsleden ultimo van het jaar gemaakt. Dit houdt in dat in deze telling niet zijn begrepen:

- personeelsleden die pas aan het eind van het jaar in dienst zijn getreden. Deze personeelsleden, die bij wijze van voorschot per mandaat worden uitbetaald zijn, relatief gezien, een kleine groep.
- een aantal personeelsleden dat wel in dienst is maar om de een of andere reden geen salaris ontving. Het gaat hier om een relatief klein aantal personen, dat voornamelijk verlof buiten bezwaar (zonder behoud van inkomen) geniet.

Voorts zijn in onderstaande tellingen niet begrepen:

- Statenleden;
- Ministers;
- Leden van de Algemene Rekenkamer Aruba, Raad van Advies en Sociaal-economische Raad;
- Dienstplichtige militairen en;
- Stagiaires.

In het hiernavolgende overzicht is geen onderscheid meer gemaakt tussen ambtenaren, arbeiders en werksters, aangezien dit onderscheid is komen te vervallen.

Tabel 17.3-1: Aantal personeelsleden

Omschrijving	Ultimo 1988		Ultimo 1989		Ultimo 1990		Ultimo 1991		Ultimo 1992		Ultimo 1993	
OVERHEID												
Algemene dienst	2.611		2.669		2.797		2.958		3.245		3.400	
Onderwijzend pers. (openbaar)	245		245		256		260		266		273	
.H.D.	135		132		150		151		184		185	
.O.W.	515		319		236		233		279		280	
.E.B.	269		213		279		273		* -		-	
.O.P.	-		-		-		5		6		5	
Sub-totaal		3.775		3.578		3.718		3.880		3.980		4.143
SEMI-OVERHEID												
ETAR	274		258		337		353		398		402	
.P.A.	63		59		12		12		10		6	
.V.B.	47		46		52		55		63		66	
olkskredietbank	[illegible]		[illegible]		8		9		9		[illegible]	
.P.F.A.	0		8		13		18		22		23	
Sub-totaal		390		377		422		447		502		506
TOTAAL		4.165		3.955		4.140		4.327		4.482		4.649

* N.B.

In verband met de verzelfstandiging van het W.E.B. per 1 januari 1992 zijn de aantallen personeelsleden van dit bedrijf zowel ultimo 1992 (261) als ultimo 1993 niet meer in vorenstaand overzicht opgenomen.
Van de niet bij het W.E.B. geplaatste ambtenaren (38 in totaal) zouden er tot nog toe 12 bij andere diensten zijn geplaatst, de overigen ontvangen salaris zonder daarvoor arbeid te verrichten. Dit is een ongewenste situatie waarvoor binnen afzienbare tijd een oplossing (plaatsing dan wel afvloeiïng) dient te worden gezocht.

Van de toename van het aantal personeelsleden in 1993 ten opzichte van 1991 kan de volgende specificatie worden gegeven:

<u>Overheid</u>		
Algemene dienst:		
- Economische Zaken	30	
- Inspectie Invoerrechten en Accijnzen	24	
- C.B.J.A.Z.: casino-controleurs	17	
- Onderwijs	16	
- Brandweer	14	
- Arbeiders	14	
- Veiligheidsdienst	12	
- Dienst Technische Inspectie	11	
- VROM	11	
- Bureau ministerraad	8	
- Directie Luchtvaart	8	
- Bureau Interne Diensten	8	
- Bureau Voorlichting	7	
- Directie Arbeid	7	
- Posterijen	5	
- Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij	5	
- Directie Sociale Zaken	5	
- Directie Personeel en Organisatie	3	
- D.O.W./L.H.D./L.O.P.	1	
- Overige diensten (per saldo)	-43	
Sub-totaal		163
<u>Semi-overheid</u>		
- Overige	4	
Sub-totaal		4
TOTAAL		167

17.4 BEVORDERINGEN

Evenals de voorgaande jaren (vanaf 1988) heeft de ARA ook in 1993 een overzicht bijgehouden van de bevorderingen van ambtenaren. Dit overzicht is opgesteld aan de hand van de door de ARA ontvangen landsbesluiten. De ARA heeft geen zekerheid dat deze ontvangen

landsbesluiten volledig zijn.
Geconstateerd moet worden dat evenals in 1988, 1989, 1990 en 1991 nog altijd bevorderingen plaatsvinden met een groot aantal jaren terugwerkende kracht. In het hierna volgende overzicht wordt het aantal bevorderingen aangegeven, gespecificeerd naar de periode waarover met terugwerkende kracht de bevordering is toegekend.

Tabel 17.4-1: Bevorderingen (aantallen) gespecificeerd naar de duur van de periode terugwerkende kracht

Jaar	1988	1989	1990	1991	1992	1993
Periode terugwerkend						
< 1/2 jaar	132	84	106	125	110	65
1/2 jaar - < 1 jaar	148	137	159	104	154	69
1 jaar - < 2 jaar	141	119	167	182	150	166
2 jaar - < 3 jaar	73	50	103	46	56	56
3 jaar - < 4 jaar	32	70	26	19	18	21
4 jaar - < 5 jaar	6	13	30	11	5	9
5 jaar - < 6 jaar	4	12	5	1	3	2
[illegible] jaar - < 7 jaar	0	0	0	0	0	1
	536	485	596	488	496	389

De salarisschalen waarin deze bevorderingen plaatsvonden zijn:

Tabel 17.4-2: Overzicht van bevorderingen (aantallen), gespecificeerd naar schalen

Schaal	1988	1989	1990	1991	1992	1993
1 t/m 3	186	104	119	61	41	122
4 t/m 6	205	191	229	166	218	157
7 t/m 9	119	141	184	164	169	87
10 t/m 12	26	49	63	91	60	23
13 t/m 16	0	0	1	6	8	0
	536	485	596	488	496	389

De financiële consequenties van de nabetalingen waren bij benadering, ervan uitgaande dat het verschil tussen de bezoldiging vóór c.q. ná de bevordering gemiddeld circa Afl. 150 per maand bedraagt, als volgt:

1988: 8.204 maanden achterstallig = Afl. 1.230.600
1989: 9.560 maanden achterstallig = Afl. 1.434.000
1990: 11.279 maanden achterstallig = Afl. 1.691.850
1991: 7.725 maanden achterstallig = Afl. 1.158.750
1992: 7.295 maanden achterstallig = Afl. 1.094.250
1993: 6.658 maanden achterstallig = Afl. 998.700

18. Dienstreizen

Zoals reeds eerder gemeld is de ARA gestart met een onderzoek naar de dienstreizen. Inhoudelijk zal nog niet op dit onderzoek worden ingegaan.

Teneinde een indruk te geven van het geldelijk belang dat met dienstreizen is gemoeid wordt hieronder een overzicht gegeven van de begrote bedragen en de werkelijke uitgaven terzake van dienstreizen. Ten aanzien van de juistheid van de werkelijke uitgaven dient een voorbehoud te worden gemaakt, omdat deze uitgaven zijn ontleend aan de ongecontroleerde rekeningen 1986 tot en met 1989 en in de jaren daarna aan de (nog niet afgesloten) administratie, gevoerd door de Directie Financiën.
Het onderzoek heeft reeds uitgewezen dat niet alle uitgaven, gemaakt ten behoeve van dienstreizen, functioneel zijn geboekt. De uitgaven van een aantal van deze dienstreizen zijn als voorschotten verantwoord; van een overboeking naar een functionele rekening is geen sprake. De op voorschotten geboekte uitgaven terzake van dienstreizen zijn niet inbegrepen in het hierna volgend overzicht.

Overzicht 18-1: Verloop begrote c.q. werkelijke uitgaven terzake van dienstreizen (in Afl.)

Jaar	Begrote uitgaven	Werkelijke uitgaven	Verschil t.o.v. begroting
1986	560.100	426.395	133.705
1987	441.500	1.288.725	- 847.225
1988	424.200	2.020.469	-1.596.269
1989	905.700	2.165.423	-1.259.723
1990	1.348.700	1.859.327	- 510.627
1991	2.021.600	2.117.973	- 96.373

Voorts is het belangrijk op te merken dat in het kader van de precaire liquiditeitspositie van het Land Aruba bij circulaire (S/681 d.d. 7 mei 1993) de diensten zijn medegedeeld dat alleen apert noodzakelijke dienstreizen doorgang zullen kunnen vinden.
Tegen deze achtergrond bezien heeft de ARA (brief no 93104 d.d 26 juli 1993) nà het verschijnen van deze circulaire vragen gesteld naar aanleiding van ondernomen dienstreizen door enkele Statenleden (eerste klas) en de directeur van het Kabinet van de Gevolmachtigde

Minister van Aruba in Nederland ("business class"). De ministerraad heeft in zijn vergadering d.d. 28 juli 1993 resp. 11 augustus 1993 de Minister van Financiën verzocht om de gestelde vragen met de ARA te bespreken. Aan de uitvoering van dit besluit heeft de Minister nog geen gevolg gegeven. Wel heeft de Minister de ARA een copie-brief van de Voorzitter van de Staten doen toekomen, waarin laatst-genoemde de Minister naar aanleiding van de door haar (aan de Staten) gestelde vragen heeft bericht dat de Staten geen verantwoording afleggen aan Ministers.

De ARA is het met dit door de Statenvoorzitter ingenomen standpunt niet eens. In de visie van de ARA is ook de Staten voor wat betreft het begrotingsbeheer verantwoording verschuldigd aan de Minister. Immers krachtens artikel 17 lid 1 van de Comptabiliteitsverordening 1989 heeft de Minister van Financiën de bevoegdheid om de besteding van 's Lands gelden (dus ook die ten behoeve van de Staten), ook nadat bij landsverordening aan een Minister uitdrukkelijk de nodige gelden zijn toegestaan, te toetsen aan het algemene financiële beleid.

19. Gesubsidieerde instellingen en naamloze vennootschappen

In artikel 31 lid 1 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer (P.B. 1956 no 35, zoals gewijzigd) is de volgende bepaling opgenomen:

Elke instelling, vereniging, corporatie, naamloze vennootschap, stichting of ander lichaam, in het genot van subsidie ten laste van het Land Aruba of het beheer voerend over gelden of goederen, vanwege het Land Aruba verstrekt, is verplicht op de eerste vordering van de Algemene Rekenkamer binnen de daarbij gestelde termijn aan haar over te leggen periodieke overzichten van het gehele geldelijke beheer en van de vermogenstoestand.

Voorts is in artikel 31 lid 2 bepaald:

Dezelfde verplichting bestaat voor instellingen, verenigingen, corporaties, naamloze vennootschappen, stichtingen of andere lichamen, bij het beheer waarvan het geldelijk belang van het Land Aruba rechtstreeks of zijdelings is betrokken.

Tenslotte is in dit kader het bepaalde in artikel 31 lid 4 van belang nl.:

De betrokken Ministers zijn verplicht een volledige lijst van alle lichamen, als in dit artikel bedoeld, ter beschikking van de Algemene Rekenkamer te stellen en alle wijzigingen daarin aanstonds aan haar op te geven.

Tot op heden wordt aan het bepaalde in artikel 31 lid 4 geen gevolg gegeven.

Uit een van de C.A.D. ontvangen copie-brief (A.93.072 d.d. 14 mei 1993) inzake de subsidiëring van instellingen van openbaar nut valt af te leiden dat een commissie is ingesteld ter voorbereiding van een nieuwe subsidieverordening. De ARA is niet op de hoogte gesteld van de instelling van deze commissie.
In de vergadering d.d. 2 juni 1993 heeft de ministerraad besloten deze commissie te verzoeken met voortvarendheid haar werkzaamheden terzake de subsidieverordening af te ronden. Voorzover de ARA bekend, is de ontwerp-subsidieverordening van deze commissie nog

niet gereed. Gezien het belang van de verleende subsidies dringt de ARA er bij de regering op aan de commissie aan te sporen de ontwerp-subsidieverordening zo spoedig mogelijk af te ronden.
Tevens is op advies van de C.A.D. in vorengenoemde vergadering door de ministerraad besloten dat:

- de door de instellingen ontvangen donaties niet in mindering worden gebracht op de door het Land toe te kennen subsidie;
- afschrijvingen op duurzame middelen niet voor subsidiëring in aanmerking komen.

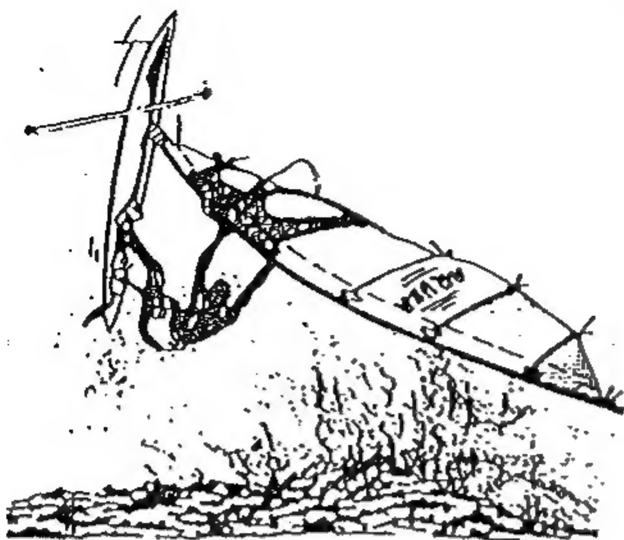
De ARA heeft in 1993 aan de hand van de bijlagen bij de ontwerpbegrotingen van het Land Aruba de gesubsidieerde instellingen en de in de begrotingen voor subsidies uitgetrokken bedragen geïnventariseerd. De ARA was nog niet in de gelegenheid geweest de werkelijk verstrekte subsidies na te gaan.
Teneinde een indicatie te geven van de omvang van de subsidies zijn de begrote bedragen hierna opgenomen.

Tabel 19-1: Begrote subsidies 1986-1993 (in Afl.)

Jaar	Subsidies overheidsbedrijven/NV's	Subsidies instellingen openbaar nut	Totaal
1986	13.721.000	5.827.200	19.548.200
1987	13.535.100	5.775.700	19.310.800
1988	16.456.300	6.385.700	22.842.000
1989	10.094.600	6.614.300	16.708.900
1990	3.567.600	9.650.600	13.218.200
1991	6.402.100	11.665.400	18.067.500
1992	7.515.900	16.577.300	24.093.200
1993	5.350.300	17.982.300	23.332.600

In 1993 heeft de C.A.D. bij een aantal van deze gesubsidieerde instellingen een onderzoek ingesteld. Tevens heeft de ARA bij gebrek aan personeel een aanvang gemaakt met "off site" onderzoeken bij de gesubsidieerde instellingen. In een volgend jaarverslag hoopt de ARA op de resultaten van deze onderzoeken terug te komen.

Op grond van artikel 31 lid 1 en lid 2 zijn de desbetreffende lichamen door de ARA aangeschreven om hun jaarrekening(en) ter inzage te verstrekken. Van de (in totaal 56) aangeschreven lichamen hebben 20 instellingen in 1993 helemaal niet gereageerd.

Afb. 10: Logo Aruba Hi-Winds Pro-Am

Van de instellingen die hebben gereageerd heeft de Stichting Hi-Winds Pro-Am gemeend de ARA voor de jaarrekeningen te moeten verwijzen naar de Minister van Economische Zaken danwel naar de vertegenwoordiger van de overheid, die in deze Stichting zitting neemt. Deze Stichting is door de ARA gewezen op het bepaalde in artikel 31 van de Landsverordening Algemene Rekenkamer. Aangezien zij niet heeft gereageerd is de Minister van Economische Zaken benaderd maatregelen te nemen tegen deze Stichting.
Tenslotte heeft een aantal diensten (o.a. ter bevordering van sport, toerisme) aan de ARA medegedeeld dat zij niet beschikken over alle afrekeningen van activiteiten die via hun begroting zijn gesubsidieerd. De ARA heeft deze diensten dan ook op hun verantwoordelijkheid ten aanzien van het beheer van hun begroting gewezen.

Binnenkort zal de ARA de ministerraad benaderen met de lijst van gesubsidieerde instellingen die nimmer hebben gereageerd op de oproep van de ARA om hun jaarrekeningen ter inzage te verstrekken oftewel jaren achtereen aan de ARA berichten dat de jaarrekeningen worden toegezonden zodra deze opgesteld danwel gecontroleerd zijn, maar hieraan geen gevolg geven.

In het hiernavolgende overzicht wordt de stand van zaken weergegeven. Voor een verklaring van de gebruikte symbolen wordt verwezen naar bladzijde 97 van dit rapport.

Tabel 19-2: Gesubsidieerde Instellingen

Naam Ver./St./Commissie	Controle-rapport Nr. Datum	1986	1987	1988	1989	1991	1992	Opmerking
APADES		-	-	-	-	-	-	2
Aruba Hi-Winds Pro-Am		-	-	-	-	-	-	5
CB Ayo y Becindario		-	-	-	-	-	-	4
CB Brazil		-	-	-	-	-	-	2
CB Lago Heights		-	-	-	-	-	-	4
CB Noord	CAD-968 16-02-1993	-	-	-	-	-	-	2
CB Oranjestad		-	-	-	-	-	-	2
CB Playa Pabao Madiki		-	-	-	-	-	-	2
CB Savaneta		-	-	-	-	-	-	4
CB Tanki Leendert		-	-	-	-	-	-	2
CEDE Aruba		-	x	x	x	x	x	
Centro de Rehabilitacion		-	-	-	-	-	x	
FADA/Pride		-	-	-	-	x	x	3
FEPO		-	-	-	-	-	-	1
Fundacion Pa Nos Muchanan		-	-	-	-	-	x	
Intern. School of Aruba		-	-	-	-	-	-	4
Oranjevereniging		-	-	-	-	-	-	1
Org. Enfermero Aruba (Odea)		-	-	-	-	-	-	2
SAMBA		-	-	-	-	-	-	2
St. Alg. Bej.zorg Aua (SABA)	CAD-977 04-05-1993	-	x	x	x	x	x	
St. Ambiente Feliz		-	-	-	-	x	x	
St. AHTTC		x	x	x	x	x	x	

Naam Ver./St./Commissie	Controle-rapport Nr. Datum	1986	1987	1988	1989	1991	1992	Opmerking
St. Arubaanse Diabetici		-	-	-	-	-	-	4
St. Arubaanse Muziekschool		x	x	x	x	x	x	
St. Cas pa Hubentud		-	-	-	-	-	-	4
St. Casa Cuna Progreso		-	x	x	x	-	-	3
St. Cit. Rescue Org. (Citro)	A93.194 06-12-1993	-	-	-	-	-	-	2
St. CAS	CAD-969 18-02-1993	-	-	-	-	-	-	4
St. Funari		-	-	-	-	-	-	6
St. FAVI		-	x	x	x	x	x	
St. FCCA		x	x	x	x	x	-	2
St. Fund. Centro Grandinan		-	x	x	x	-	-	4
St. Fund. Lotto pa Deporte		-	x	x	x	x	-	2
St. UNOCA		x	x	x	x	x	-	3
St. Kinderhuis Imeldahof	CAD-982 25-10-1993	-	x	x	x	x	x	
St. De Geest. Gehandicapte	CAD-976 12-05-1993	-	x	x	x	-	-	3
St. Kath. Onderwijs Aruba		-	-	-	-	-	-	4
St. Marcultura		-	x	-	x	-	-	2
St. Middelb. Onderwijs Aruba		x	x	x	x	-	-	3
St. Te'Aworo	CAD-981 09-07-1993	x	x	x	x	x	x	
St. Mgr. Verriet Instituut		-	-	-	-	-	-	2
St. Osticeba		-	-	-	-	-	-	2
St. Prot. Chr. Onderw. Aruba		-	-	-	-	-	-	6
St. Reel. en Kinderb. 1961	CAD-971 23-03-1993	x	x	x	x	x	x	
St. Rode Kruis Aruba		-	-	-	x	-	-	2
St. Schouwburg Aruba		-	x	x	x	x	-	2

	Controle-rapport							Opmer-
Naam Ver./St./Commissie	Nr. Datum	1986	1987	1988	1989	1991	1992	king
St. Sint Martinus	CAD-992 31-12-1993	-	-	-	-	-	-	2
St. Famia Planea		x	x	x	x	x	x	
St. Vill. Florence Eld. Home		-	-	-	-	-	-	1
St. Volkshyg. v/h Wit-G. Kr.		-	x	x	x	-	-	3
SZA (Dr. H. Oduber Hospitaal)		-	-	-	-	-	-	
Universiteit van Aruba		-	-	x	x	-	-	3
Ver. Aruba Sport Unie	CAD-983 29-07-1993	x	x	x	x	x	x	

NB:

x = jaarrekening(en) is (zijn) ontvangen;

\- = jaarrekening(en) is (zijn) nog niet ontvangen;

1 = het desbetreffende lichaam heeft nimmer gereageerd;

2 = het desbetreffende lichaam heeft in 1993 niet op de oproep van de ARA gereageerd;

3 = de jaarrekening(en) ligt (liggen) ter controle bij de accountant;

4 = er is een achterstand in het opmaken van de jaarrekening(en);

5 = verwijst de ARA naar Minister van Economische Zaken danwel naar de vertegenwoordiger van de overheid in deze Stichting zitting neemt;

6 = opvrage van de ARA ligt bij het Bestuur in behandeling.